

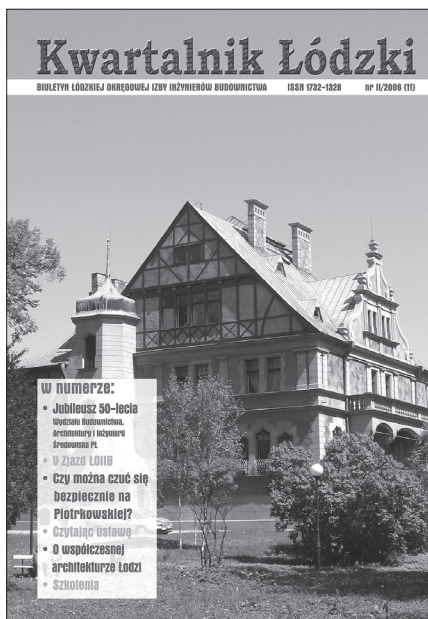
Szanowne Koleżanki,
Szanowni Koledzy,

8 kwietnia br. miało miejsce ważne wydarzenie w krótkiej, bo liczącej zaledwie 4 lata, historii naszej Izby. V Zjazd Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa zakończył pierwszą i zarazem rozpoczął drugą kadencję organów Izby.

Nie zawiedli delegaci wybrani jesienią ubiegłego roku podczas zebrań członków Izby przeprowadzonych w 9 obwodach wyborczych. W zjeździe wzięło udział 145 spośród 156 uprawnionych delegatów, co daje dobrą, bo 93-procentową frekwencję. Przysłowiową łyżką dziegiu w beczce miodu jest fakt, że z obwodu wyborczego nr 6 odliczyło się tylko 15 z 19 wybranych delegatów, czyli zaledwie 79%. Za to w komplecie przybyli na zjazd delegaci z obwodów wyborczych nr 4 (Łódź-Śródmieście i powiaty: zgierski i łęczycki) oraz nr 5 (Łódź-Widzew i powiaty: łódzki wschodni i brzeziński).

Szczegółowe sprawozdanie publikujemy wewnątrz numeru, dlatego teraz jeszcze tylko kilka słów na temat wyników wyborów, które przebiegały spokojnie i bez większych niespodzianek. Do obsadzenia mieliśmy 81 miejsc mandatowych plus 13 delegatów na Krajowe Zjazdy. We wszystkich organach zachowano ciągłość personalną; ponownie wybrano tych samych przewodniczących, a nowi członkowie organów Izby stanowią od 14,3%, w przypadku Komisji Rewizyjnej, poprzez 33,3% w przypadku Rady ŁOIIB aż do 47,4% w przypadku Komisji Kwalifikacyjnej.

Serdecznie gratuluję wszystkim Koleżankom i Kolegom, którzy stanowią władze naszej Izby w drugiej kadencji (2006-2010), a do gratulacji pozwalam sobie dołączyć z serca płynące życzenia wszel-

kiej pomyślności oraz satysfakcji z działalności na rzecz środowiska kadry technicznej budownictwa okręgu łódzkiego, jak również wytrwałości i zapału rozłożonego na całe cztery lata.

Drugim ważnym tegorocznym wydarzeniem stał się Jubileusz pięćdziesięciolecia Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej, który został utworzony przed półwieczem jako Wydział Budownictwa Lądowego. Jest to istotne wydarzenie również dla naszej Izby, która przecież zrzesza Iwiał część zawodowo czynnych absolwentów Wydziału.

Włączyliśmy się zatem z pełnym zaangażowaniem do organizacji imprez przygotowywanych na tę okoliczność, a jedynasty numer „Kwartalnika Łódzkiego” zawiera liczne akcenty jubileuszowe, natomiast Dostojnemu Jubilatowi składamy nieustające życzenia *ad multos annos!*

Andrzej B. Nowakowski
Przewodniczący Rady ŁOIIB

Wydawca: Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa, 91-425 Łódź, ul. Północna 39, tel. (042) 632 97 39, fax (042) 630 56 39, www.lod.piiib.org.pl, e-mail: lod@piiib.org.pl. **Redaktor naczelny:** Renata Włostowska. **Projekt graficzny i przygotowanie do druku:** Janusz Kaczorowski. **Nakład:** 7000 egzemplarzy. **Data zamknięcia numeru:** 4 maja 2006 r. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów. Uprzejmie informujemy, iż nie zwracamy materiałów niezamówionych. Przedruki i wykorzystanie opublikowanych materiałów może odbywać się wyłącznie za zgodą redakcji. **Na okładce:** Pierwsza siedziba Wydziału Budownictwa Lądowego PŁ (1956-1970) przy ul. Skorupki 6/8. Obecnie Rektorat Politechniki Łódzkiej (fot. Emil Nowak).

Spis treści

Słowo wstępne	1
Aktualności	2
Jubileusz Wydziału Wywiad z prof. Marią E. Kamińską, Dziekanem Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej	5
Wydawnictwa jubileuszowe	7
Andrzej B. Nowakowski V Zjazd Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa	8
Kilka słów o doskonaleniu	10
Forum rzeczoznawców Tadeusz Urban Czy można czuć się bezpiecznie na Piotrkowskiej?	11
Artem Czkwianianc Laboratorium Badawcze Materiałów i Konstrukcji Budowlanych Katedry Budownictwa Betonowego Politechniki Łódzkiej	14
Jan Kozicki Kształcenie studentów na kierunku budownictwo	16
Czytając ustawę Andrzej B. Nowakowski Nadzór autorski	20
Nasza Izba w statystyce	20
Silva rerum	21
Z żałobnej karty	21
Szkolenia	22
Kącik architektów Marek Diehl O współczesnej architekturze Łodzi	23
Informacje o składkach	24

Aktualności

- **6 lutego br.** przedstawiciel Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego przeprowadził obowiązkową kontrolę w związku z zakończeniem robót modernizacyjno-remontowych w piwnicach siedziby ŁOIIB przy ul. Północnej 39. Taką też datę nosi decyzja nr 146/2006 dotycząca udzielenia ŁOIIB pozwolenia na użytkowanie pomieszczeń położonych w piwnicach budynku biurowego zlokalizowanego na nieruchomości ŁOIIB położonej w Łodzi przy ul. Północnej 39.
- **8 lutego br.** odbyło się 51. posiedzenie Prezydium Rady, podczas którego m.in.:
  - uczczono pamięć ofiar katastrofy budowlanej, która wydarzyła się 28 stycznia br. w Chorzowie, dyskutowano na temat jej prawdopodobnych przyczyn oraz wniosków, jakie należy w związku z tym wyciągnąć,
  - zapoznano się z wykonaniem budżetu Izby za 12 miesięcy 2005 r.,
  - przyznano zapomogi pośmiertne rodzinom 5 zmarłych Kolegów,
  - przyznano 2 bezzwrotne zapomogi losowe,
  - zapoznano się z przebiegiem egzekucji kosztów postępowania zasądzonych przez Sąd Dyscyplinarny ŁOIIB w wyniku postępowań z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- zatwierdzono wybór oferty firmy, która zapewni obsługę elektronicznych głosowań w czasie V Zjazdu ŁOIIB,
- podjęto inne decyzje związane z przygotowaniem do V Zjazdu ŁOIIB,
- dyskutowano nad procedurą wpisywania cudzoziemców na listę członków naszej Izby,
- wysłuchano informacji na temat przeprowadzonej w siedzibie Izby w dniu 25 stycznia br. dyskusji problemowej poświęconej problemom koordynacji branżowej w projektowaniu.
- **11 lutego br.** w siedzibie „Dziennika Łódzkiego” została zorganizowana dyskusja panelowa poświęcona problemom zapobiegania katastrofom budowlanym. Do dyskusji został zaproszony m.in. przewodniczący Rady ŁOIIB, a jej przebieg został opublikowany w „Dzienniku Łódzkim” z 18 lutego br.
- **15 lutego br.** w Warszawie odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Krajowej Rady PIIB poświęcone sytuacji samorządu zawodowego inżynierów budownictwa na terenie województwa lubuskiego. Podjęto m.in. uchwałę w sprawie trybu wprowadzenia zmian organizacyjnych w zakresie obszarów działania okręgowych izb na terenie województwa lubuskiego, która jest konsekwencją decyzji IV Krajowego Zjazdu

PIIB o utworzeniu na tym terenie jednej Lubuskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w miejsce dotychczas działających dwóch izb: w Zielonej Górze i w Gorzowie Wielkopolskim.

- **16 lutego br.** w Sali Kongresowej Łódzkiego Domu Technika odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej. Nowym Prezesem Oddziału został Jan Raczyński; poprzednio przez wiele lat funkcję tę pełnił kolega Ksawery Krassowski.
- W tym samym dniu odbyło się posiedzenie Komitetu Organizacyjnego V Zjazdu ŁOIIB.
- **17 lutego br.** w siedzibie Izby odbyła się druga część szkolenia obejmującego problemy ochrony odgromowej obiektów budowlanych. Szkolenie przeprowadził mgr inż. Michał Szypowski z Instytutu Elektroenergetyki PŁ, a wzięło w nim udział 31 osób.
- **20 lutego br.** w Belchatowie mgr inż. arch. Zbigniew Skóra – były Dyrektor Departamentu Budownictwa i Architektury MTiB poprowadził szkolenie na temat procesu budowlanego wg znowelizowanej ustawy Prawo budowlane. Wzięło w nim udział 47 osób.
- **25 lutego br.** w Gorzowie Wielkopolskim odbył się zjazd sprawozdawczo-wyborczy Lubuskiej OIIB, w wyniku którego zostały zlikwidowane obie dotychczas działające Lubuskie Okręgowe Izby Inżynierów Budownictwa. Następcą prawnym obu zlikwidowanych izb została Lubuska OIIB z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim, a przewodniczącym Rady wybrano mgr inż. Józefa Krzyżanowskiego, który funkcję tę pełnił w kadencji 2002-2006. W wyniku likwidacji dotychczas działających na tym terenie dwóch izb wydane dotychczas zaświadczenia utracą ważność z końcem marca 2006 r.
- **3 marca br.** w siedzibie ŁOIIB odbyło się szkolenie na temat procesu budowlanego wg znowelizowanej ustawy Prawo budowlane, które przeprowadziła pani mgr inż. arch. Mariola Berdysz z Warszawy. Wzięło w nim udział 40 osób.

Posiedzenie Zarządu Komitetu Nauki PZITB w siedzibie ŁOIIB

- **6 marca br.** w siedzibie Izby odbyło się 52. posiedzenie Prezydium Rady ŁOIIB, podczas którego m.in.:
  - zapoznano się ze stanem przygotowań do V Zjazdu ŁOIIB,
  - omówiono bieżące sprawy finansowe oraz przyjęto sprawozdanie finansowe za 2005 rok,
  - przedyskutowano niektóre problemy członkowskie,
  - wysłuchano informacji związanych z modernizacją siedziby Izby,
  - zapoznano się z funkcjonowaniem Centrum Samokształcenia ŁOIIB,
  - podjęto decyzję o zaopatrzeniu Centrum oraz punktów informacyjnych w Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach w komplety „Środowiskowych zasad wyceny prac projektowych 2006” wydanych przez IPB w Warszawie.
- **9 marca br.** w Centrum Kongresów i Rekreacji „Orle Gniazdo” w Szczyrku odbyło się zebranie Prezydium Krajowej Rady PIIB z przewodniczącymi Rad Okręgowych Izby Inżynierów Budownictwa, podczas którego m.in.:
  - wysłuchano informacji o przebiegu Zjazdu Lubuskiej OIIB w Gorzowie Wielkopolskim,
  - dyskutowano o problemach wynikających dla całej PIIB w związku z wyrotowaną działalnością prowadzoną przez Piotra Rupietę – byłego przewodniczącego Rady Lubuskiej OIIB w Zielonej Górze,
  - wysłuchano informacji Prezesa KR PIIB o posiedzeniu stałej Podkomisji ds. budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej Sejmowej Komisji Infrastruktury, które odbyło się 23 lutego br. w siedzibie Krajowej Izby Inżynierów Budownictwa,
  - dyskutowano o zapisach projektu Regulaminu postępowania przy przenoszeniu członkostwa w OIIB,
  - zapoznano się ze stanem przygotowań do okręgowych zjazdów,
  - wysłuchano informacji Sekretarza Krajowej Rady PIIB na temat przygotowywanego w Ministerstwie Transportu i Budownictwa projektu ustawy

w sprawie certyfikatów energetycznych budynków.

W zebraniu wzięło udział 14 spośród 16 przewodniczących Rad OIIB.

- **17 marca br.** w Sieradzu pani mgr inż. Dagmara Kupka z Okręgowego Inspektoratu Pracy w Łodzi przeprowadziła szkolenie na tematy dotyczące problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych. Wzięło w nim udział 19 osób.
- **18 marca br.** w Szczecinie (w godz. 11.00-20.30) odbył się sprawozdawczo-wyborczy Zjazd Zachodniopomorskiej Izby Inżynierów Budownictwa, na który przybyło 175 spośród 198 delegatów, co stanowi 88,4%. Przewodniczącym Rady wybrano ponownie mgr. inż. Mieczysława Ołtarzewskiego.
- **22 marca br.** odbyło się XVIII posiedzenie Rady ŁOIIB. Miało ono szczególny charakter, ponieważ było to ostatnie posiedzenie w kadencji 2002-2006 tego najwyższego organu Izby w okresie pomiędzy zjazdami. Zaproszeni zostali przewodniczący wszystkich organów Izby, delegaci na Krajowe Zjazdy w kadencji 2002-2006 oraz organizatorzy punktów informacyjnych ŁOIIB. Podczas zebrania m.in.:
  - dokonano podsumowania działalności w pierwszej kadencji,
  - zapoznano się ze stanem przygotowań do V Zjazdu ŁOIIB oraz podjęto niezbędne decyzje,

- przyznano 3 bezzwrotne zapomogi losowe oraz 5 zapomóg pośmiertnych,
- przyjęto sprawozdanie z działalności Rady w 2005 r. oraz sprawozdanie finansowe za 2005 rok,
- przyjęto projekt budżetu ŁOIIB na 2006 rok,
- ustanowiono 23 marca Dniem ŁOIIB,
- wysłuchano informacji przewodniczących o pracy organów Izby.
- **23 marca br.** upłynęły 4 lata od dnia powołania ŁOIIB.
- Tego samego dnia w siedzibie ŁOIIB odbyło się spotkanie kierownictwa Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego z przedstawicielami Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego, podczas którego m.in. omówiono problemy współpracy nadzoru budowlanego z organami samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.
- **25 marca br.** w Gdańsku odbył się zjazd sprawozdawczo-wyborczy Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Przewodniczącym Rady wybrano ponownie inż. Ryszarda Trykosko.
- **27 marca br.** w Piotrkowie Trybunalskim pani mgr inż. Iwona Koza z Ministerstwa Ochrony Środowiska przeprowadziła szkolenie obejmujące problemy związane z wdrażaniem przepisów aktualnie obowiązującego prawa wodnego. Wzięło w nim udział 73 słuchaczy.
- **28 marca br.** w Poznaniu obradował zjazd sprawozdawczo-wyborczy Wielko-

Pierwsze w II kadencji posiedzenie Rady ŁOIIB

- polskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Przewodniczącym Rady wybrany został mgr inż. Jerzy Stroński, który w I kadencji pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego Rady WOIB oraz – przez 2 lata – funkcję Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.
- **29 marca br.** w siedzibie Izby dr inż. Jerzy Karyś z Politechniki Wrocławskiej przeprowadził szkolenie na temat „Trwałość i ochrona konstrukcji żelbetonowych oraz naprawa konstrukcji uszkodzonych korozyjnie. W szkoleniu uczestniczyły 22 osoby.
  - **31 marca br.** w siedzibie Izby odbyła się pierwsza część szkolenia na temat przepisów przeciwpożarowych w projektowaniu i wykonawstwie budowlanym, które przeprowadził mgr inż. Tomasz Błazewski z Komendy Miejskiej Straży Pożarnej. W szkoleniu wzięły udział 23 osoby.
  - **1 kwietnia br.** w Warszawie przez 13 godzin obradowali delegaci na zjazd Mazowieckiej OIIB. Przewodniczącym Rady wybrano ponownie mgr. inż. Wiesława Olechnowicza.
  - Tego samego dnia w Słoku koło Bełchatowa odbył się XIV Zjazd Sprawozdawczy Łódzkiej Okręgowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej.
  - **3 kwietnia br.** odbyło się nadzwyczajne 53. posiedzenie Prezydium Rady ŁOIIB, które poświęcone było przede wszystkim problemom związanym z dobrym przygotowaniem V Zjazdu naszej Izby.
  - **7 kwietnia br.** w Lublinie odbył się zjazd sprawozdawczo-wyborczy Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Przewodniczącym Rady wybrany został ponownie mgr inż. Zbigniew Mitura.
  - **8 kwietnia br.** w Dużej Sali Obrad Urzędu Miasta Łodzi obradował V Zjazd Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, który został zwołany przez Radę Izby jako zwyczajny zjazd sprawozdawczo-wyborczy (obszerniej o zjeździe piszemy na s. 8-10).
  - Tego samego dnia odbyły się jeszcze zjazdy czterech Okręgowych Izb Inżynierów Budownictwa: Opolskiej, Podkarpackiej, Podlaskiej i Świętokrzyskiej.
  - **10 kwietnia br.** we Wrocławiu odbył się zjazd sprawozdawczo-wyborczy Dolnośląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Przewodniczącym Rady ponownie został wybrany dr hab. inż. Jerzy Jasieńko.
  - **12 kwietnia br.** w Krakowie miał miejsce sprawozdawczo-wyborczy Zjazd Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Przewodniczącym Rady Izby został wybrany ponownie dr inż. Zygmunta Rawicki.
  - **19 kwietnia br.** w Warszawie odbyło się plenarne posiedzenie Krajowej Rady PIIB, podczas którego m.in.:
    - wysłuchano informacji o przebiegu zjazdów sprawozdawczo-wyborczych, które już się odbyły w większości Okręgowych Izb,
    - zapoznano się z projektami sprawozdań organów Krajowej Izby za 2005 rok oraz za całą kadencję 2002-2006,
    - po poprawkach przyjęto „Regulamin postępowania w sprawach uznawania w Polsce kwalifikacji zawodowych pracujących w budownictwie osób pochodzących z krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz z Konfederacji Szwajcarskiej”.
  - **20 kwietnia br.** w siedzibie Izby odbyło się wyjazdowe posiedzenie Zarządu Komitetu Nauki PZITB, którego uczestnicy zwiedzili siedzibę oraz zapoznali się z osiągnięciami Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Ponadto, wysłuchano informacji o Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska oraz o planowanych obchodach jego 50-lecia, jak również prelekcji dr. inż. arch. Rafała Lamorskiego na temat: „Komputer jako narzędzie wspomagające w procesach ochrony i rekonstrukcji łódzkich zespołów pofabrycznych”.
  - W tym samym dniu w Olsztynie odbył się zjazd sprawozdawczo-wyborczy Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Przewodniczącym Rady Izby ponownie wybrano mgr. inż. Zdzisława Binerowskiego.
  - **22 kwietnia br.** w Bydgoszczy miał miejsce zjazd sprawozdawczo-wyborczy Kujawsko-Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Przewodniczącym Rady Izby ponownie wybrano mgr. inż. Andrzeja Myśliwca.
  - Tego samego dnia w Katowicach odbył się zjazd sprawozdawczo-wyborczy Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, podczas którego przewodniczącym Rady Izby ponownie wybrano mgr. inż. Stefana Czarnieckiego.
  - **24 kwietnia br.** w siedzibie naszej Izby odbyło się pierwsze w II kadencji (2006-2010) plenarne posiedzenie Rady ŁOIIB, podczas którego m.in.:
    - omówiono plan pracy Rady na 2006 rok,
    - dokonano wyboru składu osobowego Prezydium Rady,
    - wybrano na okres II kadencji przewodniczących zespołów Problemowych Rady oraz organizatorów punktów informacyjnych ŁOIIB,
    - ustalono wysokość ryczałtów dla członków władz Izby,
    - przyznano trzem osobom bezzwrotne zapomogi losowe.
  - Tego samego dnia w Łowiczu pani mgr inż. arch. Mariola Berdysz z Warszawy przeprowadziła szkolenie na temat interpretacji znowelizowanej ustawy Prawo budowlane. W szkoleniu wzięło udział 20 osób.
  - **27 kwietnia br.** w Skierniewicach – w obecności 33 osób – prof. Andrzej Sowa z Politechniki Białostockiej przeprowadził szkolenie z problematyki ochrony przed przepięciami w urządzeniach i instalacjach elektrycznych.
  - **28 kwietnia br.** w siedzibie Izby prof. Andrzej Sowa z Politechniki Białostockiej kontynuował trzecią część z cyklu szkoleń na temat ochrony odgromowej obiektów budowlanych w ujęciu nowych norm regulujących te zagadnienia. W szkoleniu wzięło udział 20 osób.
  - **3 maja br.** na zaproszenie Wojewody Łódzkiego reprezentacja ŁOIIB uczestniczyła w uroczystych obchodach Święta Narodowego Konstytucji 3 Maja. O godzinie 10.00 w Bazylice Archikatedralnej Arcybiskup Metropolita Łódzki celebrował Mszę świętą w intencji Ojczyzny. Po Mszy św. przed płytą Grobu Nieznanego Żołnierza na Placu Katedralnym im. Jana Pawła II odbyła się uroczysta zmiana warty oraz złożenie wieńców i kwiatów, w tym wieńca od członków naszej Izby.

Jubileusz Wydziału

Wywiad z prof. dr hab. inż. Marią E. Kamińską, Dziekanem WBAiIS PŁ

Jak doszło do podjęcia decyzji o powołaniu Wydziału Budownictwa Lądowego w Politechnice Łódzkiej?

Mysł o powołaniu w Łodzi wyższej uczelni technicznej z wydziałem budownictwa pojawiła się już w połowie XIX w., wtedy rozpoczęto starania w tej sprawie u carskich władz. Łódź jako ośrodek prężnie rozwijającego się przemysłu włókienniczego potrzebowała takiej uczelni. W 1866 r. powstał projekt powołania Instytutu Politechnicznego z trzema wydziałami: inżynierii cywilnej (inżynierii lądowej), mechaniczno-technologicznym i inżynierii górniczej. Władze carskie odrzuciły go jednak i nie zmieniły negatywnego stanowiska w tej sprawie przez następne półwiecze.

Po II wojnie światowej znów rozpoczęto starania o powołanie w Łodzi uczelni technicznej z wydziałem budownictwa; początkowo myślano raczej o utworzeniu ośrodka naukowego, który miałby być zapleczem odtworzenia Politechniki Warszawskiej z tymczasową siedzibą w Łodzi. Jednak pod wpływem narastającego nacisku opinii środowiska łódzkiego zapadła decyzja o bezpośrednim zorganizowaniu Politechniki Łódzkiej – przy udziale kadry naukowej Politechniki Warszawskiej – choć początkowo bez wydziału budownictwa. W 1947 r. Oddział Łódzki NOT (zrzeszający również inżynierów budownictwa z Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych) ofiarował ówczesnemu rektorowi Politechniki Łódzkiej łańcuch rektorski, na którym znalazł się również symbol budownictwa – jako wyraz potrzeby utworzenia takiego wydziału. Od 1947 r. nasiliły się akcje memoriałów, wniosków stowarzyszeniowych i wizyt u rektora członków zarządu Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych oraz wystąpienia przedsiębiorstw budowlanych w sprawie konieczności powołania Wydziału Budownictwa w rozbudowywującej się Łodzi, której brakowało specjalistów z zakresu budownictwa miejskiego, przemysłowego i inżynierii sanitarnej oraz architektury. W związku z tym 11 maja 1956 r. podjęto de-

cyzję o powołaniu Wydziału Budownictwa Lądowego w Politechnice Łódzkiej. Jego pierwszą siedzibą był pałacyk fabrykancki przy ul. Worcella (obecnie Skorupki), w którym dzisiaj mieści się rektorat PŁ.

Czy mogłaby Pani przypomnieć nazwiska wybitnych postaci związanych z Wydziałem oraz ich zasługi?

Trudno jest wymienić wszystkich, którzy wnieśli istotny wkład w powstanie i rozwój naszego Wydziału, wspomnę więc tylko o niektórych.

Niewątpliwie wielką postacią był prof. Władysław Kuczyński – twórca i organizator, a w latach 1956-59 dziekan Wydziału Budownictwa Lądowego PŁ, który był także liczącym się w kraju specjalistą w zakresie technologii betonu oraz mechaniki betonowych ustrojów hiperstatycznych. W okresie pracy na Wydziale Budownictwa Lądowego PŁ był kierownikiem Katedry Budownictwa Żelbetowego, tworząc podwaliny łódzkiej szkoły naukowej w dziedzinie konstrukcji betonowych. Opiekunem pracy dyplomowej i naukowej prof. Kuczyńskiego był prof. Wacław Żenczykowski, który przez kilka miesięcy (do

śmierci w 1957 r.) pełnił funkcję przewodniczącego Rady Wydziału.

Współtwórcą i wieloletnim dziekanem Wydziału Budownictwa Lądowego był prof. Bolesław Rossiński – organizator i kierownik Katedry Mechaniki Gruntów i Fundamentowania, a następnie dyrektor Instytutu Inżynierii Komunalnej PŁ – specjalista w zakresie geotechniki, a przy tym wybitny znawca zagadnień fundamentowania.

Z naszym Wydziałem był do 1976 r. związany doc. Janusz Medwadowski – organizator i jeden z pierwszych pracowników Katedry Konstrukcji Stalowych – ceniony i doświadczony projektant i wykonawca. Inicjatorem powrotu Wydziału do struktury katedralnej był prof. Jerzy Sułocki – wyróżniający się pracownik naszego Wydziału.

Przez wiele lat na naszej uczelni pracował prof. Tadeusz Godycki-Ćwirko, znakomity naukowiec, który w ciągu 20-letniej pracy na Politechnice Łódzkiej stworzył silny ośrodek badań eksperymentalnych, szkołę naukową, w której wychowało się wielu wysokiej klasy inżynierów teoretyków i praktyków. Od 1986 r. profesor jest związany z Politechniką Gdańską, lecz stale z nami współpracuje.

prof. dr hab. inż. Maria E. Kamińska

dziekan Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska PŁ.

Jest absolwentką Wydziału Budownictwa Lądowego Politechniki Łódzkiej, gdzie w 1962 r. rozpoczęła pracę w Katedrze Budownictwa Żelbetowego na stanowisku asystenta. Stopień doktora nauk technicznych uzyskała w 1972 r., w 1993 r. stopień doktora habilitowanego, a w 2002 r. tytuł naukowej profesora (jako pierwsza w Polsce kobieta specjalizująca się w konstrukcjach betonowych). Ma uprawnienia do wykonywania samodzielnej funkcji projektanta oraz kierownika budowy i robót w specjalności konstrukcyjno-budowlanej. Jest członkiem ŁOIB i PZITB, od 1993 do 2005 r. sekretarzem KN PZITB i członkiem Sekcji Konstrukcji Betonowych KILiW PAN. W latach 1999-2005 pełniła funkcję prodziekana do spraw nauki.

Jakie zmiany zaszły na Wydziale i jak dzisiaj przedstawia się oferta kształcenia?

Zmiany, jakie zachodzą na Wydziale, związane są przede wszystkim z tymi, które dotyczą szkolnictwa wyższego, czyli z wprowadzeniem nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, nowych zasad finansowania nauki oraz trójstopniowego systemu studiów, a także z powstaniem nowych standardów nauczania. To są zewnętrzne uwarunkowania, do których się musimy dostosować.

Obecnie mamy trzy kierunki studiów dziennych: budownictwo, architekturę i inżynierię środowiska. Budownictwo oferuje studia magisterskie z możliwością wcześniejszego ich ukończenia i uzyskania tytułu inżyniera, zaoczne studia inżynierskie i od tego roku wprowadzone magisterskie studia uzupełniające. Podobnie jest na inżynierii środowiska, gdzie są studia dzienne i zaoczne. Natomiast na architekturze mamy jednolite studia magisterskie dzienne oraz wieczorowe inżynierskie i uzupełniające magisterskie. Prowadzone są też studia doktoranckie na kierunku budownictwo: „Zagadnienia nieliniowe w inżynierii budowlanej”, których absolwenci uzyskują stopień doktora lub tylko zaświadczenie o ukończeniu studiów doktoranckich.

Istotną zmianą jest zwiększenie liczby specjalności oraz wprowadzenie systemu punktowego ECTS, który umożliwia studentom okresową naukę na innej uczelni w Polsce lub zagranicą.

Nasz Wydział rozwija się. Początkowo mieścił się w pałacyku przy ul. Skorupki, a później został przeniesiony do centralnej części PŁ. Obecnie mamy dziesięć katedr i jeden instytut. Modernizujemy dla potrzeb uczelni sale dydaktyczne. Trzy audytoria Wydziału wyposażono w aparaturę audiowizualną (rzutniki multimedialne, ekrany), a sala środkowa B 11 ma dodatkowo nagłośnienie.

Wielu studentów wyjeżdża w ramach programów wymiany Socrates/Erasmus do Włoch, Niemiec i Francji. Zajmujemy pod tym względem drugie miejsce w kraju.

Jak wyglądają tegoroczne obchody jubileuszu Wydziału?

Obchody jubileuszowe są okazją do spotkań profesorów, absolwentów i studentów

uczelni oraz reprezentantów przemysłu i środowiska łódzkiego, w formach oficjalnych, np. sympozjów lub konferencji, a także mniej oficjalnych.

W dniach 11-12 maja 2006 r. odbyła się konferencja „Materiały kompozytowe w budownictwie mostowym”. Natomiast na 8 i 9 czerwca przewidziany jest Zjazd Dziekanów, na którym będą omawiane m.in. sprawy standardów nauczania i współpracy z Izłą i PZITB. W dniach 22-23 czerwca odbędzie się konferencja „Modelowanie ośrodków z mikrostrukturą”, a od 29 czerwca do 1 lipca międzynarodowa konferencja „Rewitalizacja – nośnik tożsamości i rozwoju obszarów metropolitalnych”. Ponadto, na 20 października planowane jest spotkanie Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Także w październiku odbędzie się konferencja „55 lat działalności naukowo-dydaktycznej w dziedzinie geodezji i kartografii w Łodzi” oraz posiedzenie Sekcji Mechaniki Materiałów Komitetu Mechaniki PAN.

Ufundowane zostały tablice pamiątkowe, ku czci prof. Bolesława Rossińskiego, doc. Janusza Medwadowskiego i prof. Jerzego Sułockiego, a zespół pod kierunkiem prof. Andrzeja Jocza tworzy popiersie prof. Władysława Kuczyńskiego.

Z okazji jubileuszu wydane zostały także dwie ciekawe pozycje związane z Wydziałem (piszemy o nich na s. 7 – przyp. red.). Jesienią odbędzie się ponadto uroczyste posiedzenie Rady Wydziału, podsumowujące całe pięćdziesięciolecie Wydziału.

Mniej oficjalny charakter będzie miał piknik, organizowany w piątek 9 czerwca 2006 r. przez Wydział na terenie Uczelni, na którym przewidziane są liczne atrakcje. Liczymy na udział około 3000 osób.

W trakcie obchodów jubileuszu na terenie Wydziału będzie można oglądać wystawę fotograficzną poświęconą jego historii i teraźniejszości.

Na czym polega współpraca Wydziału z ŁOIB i jak ona przebiega?

Przejawem dobrych stosunków między naszym Wydziałem a Łódzką Okręgową Izłą Inżynierów Budownictwa jest chociażby ustanowienie w 2004 r. pracownika naszej uczelni dr. inż. Jana Kozickiego koordynatorem ŁOIB ds. programów kształcenia. W ramach tej

współpracy na naszej uczelni od stycznia 2004 r. do grudnia 2005 r. odbywały się wykłady szkoleniowe dla członków ŁOIB z cyklu „Czwartkowe spotkania na Politechnice”, których kadre wykładową stanowili przede wszystkim naukowcy z Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej. Natomiast Izba włączyła się czynnie we współtworzenie noszącego imię prof. Kuczyńskiego konkursu na najlepszą pracę dyplomową dla studentów naszego Wydziału oraz współorganizowanie w 2004 r. konferencji „PRO-REVITA Rewitalizacja miast przemysłowych – rola dziedzictwa kulturowego”, jak również konferencji „Materiały kompozytowe w budownictwie mostowym”. W kwietniu br. w siedzibie ŁOIB odbyło się zebranie Zarządu Komitetu Nauki PZITB.

W szeregach członków ŁOIB jest wielu absolwentów i pracowników naszego Wydziału.

Jak kształtuje się pozycja Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska PŁ na tle pokrewnych wydziałów w Polsce?

W Polsce jest około 20 uczelni, w których prowadzone jest kształcenie na kierunku budownictwo. Tylko w Łodzi i w Szczecinie wydziały są trójimienne, dzięki czemu nasi absolwenci otrzymują wszechstronne wykształcenie z wszystkich dziedzin dotyczących budownictwa.

Nasz Wydział ma drugą kategorię KBN. Na uwagę zasługują dwa wyróżniające nas w kraju laboratoria akredytowane. Certyfikaty Akredytacji wydane przez Polskie Centrum Akredytacji posiada Laboratorium Badawcze Materiałów i Konstrukcji Budowlanych przy Katedrze Budownictwa Betonowego, wyposażone w nowoczesną aparaturę badawczą (szerzej piszemy o nim na s. 14-16 – przyp. red.) oraz Laboratorium Badawcze Katedry Fizyki Budowli i Materiałów Budowlanych Politechniki Łódzkiej. To ostatnie ma także akredytację europejską, Minister Infrastruktury decyzją z dnia 21 lutego 2005 r. udzielił autoryzacji Laboratorium jako jednostce notyfikowanej badającej wyroby w zakresie dyrektywy UE „Wyroby budowlane 89/106/EWG”. Autoryzacja jest formalnym potwierdzeniem kompetencji Laboratorium, jako jednostki niezależnej, do wykonywania wy-

maganych zadań w systemie atestacji zgodności, dla wyrobów objętych postanowieniami normy zharmonizowanej. 10 marca 2005 roku laboratorium uzyskało także status jednostki notyfikowanej nr 1614 Unii Europejskiej w zakresie udzielonej autoryzacji, pod numerem 1614 w bazie danych Komisji Europejskiej (NANDO CPD).

Co zaliczyłaby Pani do sukcesów Wydziału?

Myszę, że sukcesem jest dobra pozycja, jaką zajmujemy na tle innych Wydziałów Budownictwa w Polsce. Nasza kadra naukowa rozwija się intensywnie, pracownicy i studenci otrzymują liczne nagrody i wyróżnienia, np. w tym roku dr hab. inż. arch. Marek Pabich otrzymał nagrodę IV Oddziału PAN za książkę pt. „O kształtowaniu Muzeum Sztuki. Przestrzeń piękniejsza od przedmiotu”, Łódź 2004, a nasi studenci otrzymali nagrodę i wyróżnienie na ogólnopolskim konkursie THERMAE NOVO 2006. Także co roku pracownicy i studenci Wydziału uzyskują nagrody i wyróżnienie w konkursach organizowanych przez Ministerstwo Infrastruktury (obecnie przez Ministerstwo Transportu i Budo-

wnictwa). Absolwenci naszego Wydziału pełnią odpowiedzialne funkcje w przemyśle i urzędach, wielu z nich jest cenionymi naukowcami i konstruktorami.

Poza tym Instytut Architektury i Urbanistyki PŁ wykonuje wiele opracowań dla miasta, zwłaszcza w zakresie rewitalizacji obszarów przemysłowych. Liderem w zakresie współpracy z przemysłem jest natomiast Katedra Budownictwa Betonowego kierowana przez prof. A. Czkwianianca.

Bardzo intensywnie rozwijają się laboratoria, dostaliśmy dotacje europejskie na ich wyposażenie i złożyliśmy wnioski o następne. Do naszych sukcesów należy także rozwijająca się naukowa i dydaktyczna współpraca z zagranicą.

Jakie są plany na najbliższy czas?

Musimy dostosować się do nowego trójstopniowego systemu studiów, który będzie obowiązywał od 2007/2008 r. Będziemy rozwijać studia podyplomowe – oprócz funkcjonującego obecnie studium dotyczącego rewitalizacji obszarów przemysłowych opracowaliśmy programy następnych, adresowanych nie tylko do naszych absolwentów. Studia te

obejmą tematykę: Termomodernizacja, auditing i certyfikacja energetyczna budynków; Normalizacje europejskie w projektowaniu, realizacji i utrzymaniu budowli; Zarządzanie nieruchomościami; Ochrona historycznych struktur budowlanych; Projektowanie architektury wnętrz i scenografii; Planowanie przestrzenne. Rozpoczęcie planowane jest na luty 2007 r. Będą to studia dwusemestralne i jeżeli uzyskamy dotacje unijne obniży to znacznie koszty studiów ponoszone przez słuchaczy.

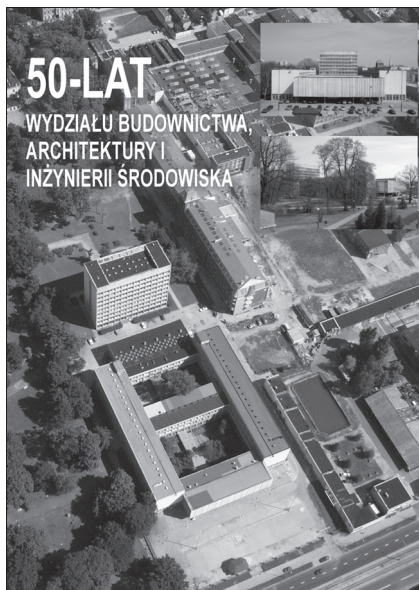
Obecny stan kadry i badań naukowych pozwala nam wystąpić z wnioskiem o poszerzenie zakresu nadawania uprawnień naukowych na wszystkich kierunkach (w tej chwili mamy uprawnienia do doktoryzowania na budownictwie i architekturze oraz habilitowania na budownictwie).

Trwa remont wnętrz, ale planujemy także remont elewacji budynków Wydziału, które są w bardzo złym stanie. Projekt jest już zatwierdzony i zaczniemy jego realizację po uzyskaniu środków finansowych na ten cel.

Dziękuję za rozmowę.

rozmawiała Renata Włostowska

Wydawnictwa jubileuszowe

książki dołączona jest płyta CD zawierająca listę absolwentów oraz wykaz stopni naukowych nadanych przez Wydział w minionych 50 latach.

Więcej informacji można uzyskać w Dziekanacie Wydziału u pani Iwony Kinasiewicz, tel. 042 631 35 00, e-mail: dz-w6-1@sir.p.lodz.pl

W związku z jubileuszem pięćdziesięciolecia Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej przygotowane zostały interesujące wydawnictwa.

Pierwsze nosi tytuł „Niektóre wydarzenia z historii Wydziału na fotografiach” i zawiera ponad 200 zdjęć, wykonanych głównie przez Państwo Zofię i Stefana Sztromajerów przy okazji ważniejszych wydarzeń, jakie miały miejsce na Wydziale w ciągu ostatniego półwiecza, w tym np. z uroczystości wmurowania kamienia węgielnego pod budynek Wydziału, z otwarcia tego gmachu, a także ze studenckiego strajku okupacyjnego (1981 rok). Cena albumu wynosi 30,00 zł.

Drugą pozycję stanowi wydany pod redakcją dr inż. Aldony Więckowskiej swego rodzaju informator o Wydziale. Opisano w nim działalność Wydziału, przedstawiono jego jednostki organizacyjne (10 katedr i 1 instytut), a także biografie samodzielnych pracowników nauki. Znaleźć tu można również wspomnienia o nieżyjących pracownikach Wydziału. Do

V Zjazd Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

8 kwietnia 2006 roku w dużej Sali Obrad Urzędu Miasta Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 o godz. 10.05 rozpoczął się V Zjazd Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, który został zwołany przez Radę jako sprawozdawczo-wyborczy w trybie art. 16 ust. 1 ustawy z 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów.

Godzi się zauważyć, że był to pierwszy w czteroletniej kadencji naszej Izby zjazd

sprawozdawczo-wyborczy, a ponadto, zamykał pierwszą (2002-2006) i jednocześnie rozpoczynał drugą (2006-2010) kadencję działalności Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Licznie przybyli delegaci (frekwencja wyniosła 93%) na początku uczcili chwilą ciszy pamięć 21 Kolegów, którzy odeszli od nas na zawsze w okresie od IV Zjazdu ŁOIIB, czyli od 9 kwietnia 2005 r. Następnie wybrano skład prezydium zjazdu w osobach: mgr

inż. Grzegorz Cieśliński – przewodniczący, mgr inż. Barbara Malec i dr inż. Andrzej Kuligowski – zastępcy przewodniczącego oraz mgr inż. Grażyna Orzeł i inż. Roman Kostyła – sekretarze.

Nie zawiedli honorowi goście zjazdu, którzy w swoich wystąpieniach komplementowali naszą Izbę za osiągnięcia uzyskane w okresie pierwszych 4 lat jej działalności oraz życzyli owocnych obrad. Wojewodę Łódzkiego reprezentował dr inż. Jan Michajłowski – dyrektor Wydziału Rozwoju Regionalnego ŁUW; Prezydenta m. Łodzi reprezentował pan Marek Michalik – Wiceprezydent m. Łodzi; Marszałka Województwa Łódzkiego reprezentowała pani mgr inż. arch. Ewa Paturalska-Nowak – Dyrektor Biura Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego; Prezesa Krajowej Rady PIIB reprezentował dr inż. Andrzej Bratkowski – wiceprezes KR PIIB; Okręgową Izbę Lekarską w Łodzi reprezentował doktor Paweł Czekalski – sekretarz Rady; nadzór budowlany był reprezentowany przez mgr. inż. Zbigniewa Maciejewskiego – Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

Serdeczne pozdrowienia uczestnikom zjazdu przesłała mgr inż. Krystyna Korniak-Figa – przewodnicząca Krajowej Komisji Rewizyjnej PIIB, która w tym samym dniu uczestniczyła w zjeździe Podlaskiej OIIB. Warto przy tym odnotować, że 8 kwietnia odbywały się zjazdy aż pięciu Okręgowych Izb Inżynierów Budownictwa (Łódzkiej, Podlaskiej, Świętokrzyskiej, Podkarpackiej i Opolskiej).

Sprawozdania z działalności w 2005 roku przedstawili przewodniczący pięciu organów Izby: Rady, Komisji Kwalifikacyjnej, Sądu Dyscyplinarnego, Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej oraz Komisji Rewizyjnej. W ostatnim sprawozdaniu podkreślono, że bilans ŁOIIB za 2005 rok był dodatkowo badany przez biegłego rewidenta księgowego. Dodać przy tym należy, że ze

Składy osobowe organów ŁOIIB w II kadencji (2006-2010)

RADA ŁOIIB

Przewodniczący: dr inż. budownictwa lądowego Andrzej B. Nowakowski (Łódź)

Zastępca Przewodniczącego: mgr inż. elektryk Grzegorz Cieśliński (Łódź)

Sekretarz: mgr inż. elektryk Jan Boryczka (Łódź)

Skarbnik: mgr inż. budownictwa lądowego Roman Cichosz (Piotrków Trybunalski)

Zastępca Sekretarza: inż. budownictwa lądowego Wiesław Sienkiewicz (Łódź)

Zastępca Skarbnika: mgr inż. elektryk Kazimierz Jakubowski (Łódź)

Członkowie Prezydium:

mgr inż. budownictwa Agnieszka Jońca (Poddębice)

mgr inż. budownictwa lądowego Piotr Filipowicz (Łódź)

mgr inż. budownictwa lądowego Barbara Malec (Piotrków Trybunalski)

dr inż. budownictwa lądowego Danuta Ulańska (Łódź)

Członkowie Rady:

technik architektury Maria Bujacz (Kamieńsk)

mgr inż. inżynierii środowiska Bogumił Cudzych (Piotrków Trybunalski)

inż. inżynierii środowiska Wojciech Drozdek (Piotrków Trybunalski)

inż. budownictwa lądowego Krzysztof Giedryś (Łódź)

technik budowlany Ryszard Gierak (Sieradz)

mgr inż. urządzeń sanitarnych Bogdan Janiec (Łódź)

inż. urządzeń sanitarnych Roman Kostyła (Łódź)

mgr inż. budownictwa Piotr Kubicki (Pabianice)

mgr inż. budownictwa Andrzej Masztanowicz (Łowicz)

inż. budownictwa Tadeusz Miksa (Łowicz)

inż. budownictwa Sławomir Najgiebauer (Belchatów)

inż. budownictwa Dariusz Ostalski (Rawa Mazowiecka)

mgr inż. budownictwa Piotr Parkitny (Wieluń)

inż. mechanik Adam Różycki (Piotrków Trybunalski)

technik budowlany Grzegorz Rżanek (Łask)

mgr inż. inżynierii środowiska Krzysztof Stelągowski (Łódź)

mgr inż. budownictwa lądowego Jan Stocki (Kutno)

mgr inż. budownictwa Andrzej Świstek (Łódź)

mgr inż. budownictwa lądowego Janusz Wiśniński (Zduńska Wola)

mgr inż. budownictwa Tomasz Wyrzykowski (Radomsko)

względu na wydatki inwestycyjne oraz związany z nimi kredyt bankowy, budżet Izby w 2005 roku był rekordowy; wpływy i wydatki osiągnęły kwotę 6,3 mln zł, podczas gdy w pozostałych latach nieznacznie przekraczały sumę dwóch milionów złotych. Komisja Rewizyjna wykonując swoje funkcje kontrolne stwierdziła, że działalność wszystkich organów ŁOIIB była prowadzona w sposób właściwy, zgodny ze statutem PIIB oraz uchwałami poprzednich zjazdów ŁOIIB, co upoważniło Komisję do przedstawienia wniosku o przyjęcie wszystkich sprawozdań oraz o udzielenie Radzie Izby absolutorium za miniony okres sprawozdawczy. Zanim to się stało, przeprowadzono dyskusję nad sprawozdaniami, podczas której głos zabierało 4 delegatów, a wyjaśnień i odpowiedzi udzielali: Skarbnik Rady, Przewodniczący Rady oraz Przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej. Serię głosowań sprawozdawczych zakończyło przyjęcie Zasad Gospodarki Finansowej ŁOIIB oraz budżetu Izby na 2006 rok.

W części wyborczej Zjazdu w pierwszej kolejności dokonano wyboru przewodniczących organów ŁOIIB, a następnie ich składów osobowych, które prezentujemy w sąsiedztwie niniejszego sprawozdania. Warto odnotować, że z reguły liczba chętnych do pracy w organach Izby przewyższała liczbę mandatów, limity których i tak zostały przyjęte przez zjazd jako największe z dopuszczalnych przez stosowne regulaminy. I tak:

- na 29 miejsc mandatowych w Radzie ŁOIIB kandydowało 48 osób,
- na 18 miejsc mandatowych w Komisji Kwalifikacyjnej kandydowały 23 osoby,
- na 16 miejsc mandatowych w Sądzie Dyscyplinarnym kandydowało 17 osób,
- na 6 miejsc mandatowych w Komisji Rewizyjnej kandydowało 10 osób.

Wyjątkiem od tej prawidłowości był zespół Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, do którego kandydowało ośmioro chętnych, a wybrano jednego Rzecznika i siedmiu Zastępców.

Za to rekordowym powodzeniem cieszyła się funkcja delegata na Krajowe Zjazdy PIIB w kadencji 2006-2010, na którą miało ochotę aż 30 osób a Okręg Łódzki dysponował tylko trzynastoma miejscami mandato-

Składy osobowe organów ŁOIIB w II kadencji (2006-2010)

KOMISJA REWIZYJNA ŁOIIB

Przewodniczący: inż. elektryk Sławomir Przesmycki (Łódź)

Zastępca Przewodniczącego: mgr inż. budownictwa lądowego Jolanta Orechwo (Łódź)

Sekretarz: mgr inż. inżynierii środowiska Elżbieta Janeczek (Łódź)

Członkowie:

mgr inż. inżynierii środowiska Izabela Drobnik-Kamińska (Łódź)

mgr inż. budownictwa lądowego Urszula Jakubowska (Piotrków Trybunalski)

mgr inż. elektryk Jerzy Jakubowski (Piotrków Trybunalski)

technik budowlany Leszek Przybył (Głuchów)

Składy osobowe organów ŁOIIB w II kadencji (2006-2010)

KOMISJA KWALIFIKACYJNA ŁOIIB

Przewodniczący: mgr inż. budownictwa lądowego Waław Sawicki (Łódź)

Zastępca Przewodniczącego: mgr inż. inżynierii środowiska Zbigniew Cichoński (Zgierz)

Sekretarz: mgr inż. budownictwa lądowego Jan Gałazka (Łódź)

Członkowie:

mgr inż. budownictwa lądowego Józef Borkiewicz (Zduńska Wola)

mgr inż. elektryk Jan Cichocki (Łódź)

mgr inż. budownictwa lądowego Cecylia Galińska (Bełchatów)

mgr inż. budownictwa lądowego Jan Gumieny (Pabianice)

inż. budownictwa kolejowego Roman Jędrzejak (Łódź)

mgr inż. telekomunikacji Tomasz Kluska (Łódź)

mgr inż. budownictwa Andrzej Krzyżanowski (Sieradz)

inż. budownictwa lądowego Józef Kucharski (Opoczno)

mgr inż. urządzeń sanitarnych Edward Maciejek (Łódź)

mgr inż. elektryk Henryk Małasiński (Łódź)

inż. elektryk Józef Nowak (Skierniewice)

mgr inż. budownictwa Bogusław Orzeł (Wieluń)

mgr inż. budownictwa drogowego Zdzisław Soszkowski (Sieradz)

mgr inż. budownictwa Andrzej Sułkowski (Wieluń)

mgr inż. budownictwa lądowego Zbigniew Szymborski (Łódź)

mgr inż. urządzeń sanitarnych Bogdan Wrzeszcz (Piotrków Trybunalski)

Składy osobowe organów ŁOIIB w II kadencji (2006-2010)

SĄD DYSCYPLINARNY ŁOIIB

Przewodniczący: mgr inż. budownictwa lądowego Grzegorz Rakowski (Pabianice)

Zastępca Przewodniczącego: mgr inż. budownictwa Andrzej Krzesiński (Skierniewice)

Sekretarz: mgr inż. budownictwa lądowego Juliusz Kopytowski (Łódź)

Członkowie:

technik urządzeń sanitarnych Włodzimierz Bojanowski (Łódź)

mgr inż. elektryk Janusz Buczyński (Łódź)

technik drogowy Piotr Garwolski (Radomsko)

mgr inż. budownictwa Tadeusz Gruszczyński (Opoczno)

mgr inż. inżynierii środowiska Bogusława Gutowska (Pabianice)

inż. budownictwa lądowego Ryszard Kaniecki (Koluszki)

mgr inż. melioracji wodnych Grzegorz Kokociński (Skierniewice)

mgr inż. inżynierii środowiska Andrzej Lipiński (Łódź)

mgr inż. elektryk Wojciech Majer (Pabianice)

mgr inż. inżynierii środowiska Grażyna Orzeł (Wieluń)

mgr inż. urządzeń sanitarnych Janusz Skupiński (Wieluń)

mgr inż. elektryk Stanisław Świątek (Białaczów)

mgr inż. budownictwa lądowego Krzysztof Werner (Bełchatów)

inż. melioracji wodnych Stanisław Wojciechowski (Piotrków Trybunalski)

Składy osobowe organów ŁOIIB w II kadencji (2006-2010)

RZECZNIK ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ ŁOIIB

mgr inż. budownictwa Krzysztof Kopacz (Łódź)

Zastępcy Rzecznika:

mgr inż. budownictwa Beata Ciborska (Sieradz)
inż. budownictwa Wojciech Hanuszkiewicz (Skierniewice)
inż. budownictwa lądowego Jacek Kałuszka (Łódź)
mgr inż. budownictwa lądowego Gerard Korbel (Łódź)
inż. budownictwa lądowego Zofia Kosz-Koszevska (Łódź)
mgr inż. melioracji wodnych Małgorzata Krasoń (Piotrków Trybunalski)
inż. elektryk Władysław Sadowski (Łódź)

Delegaci ŁOIIB na Krajowe Zjazdy w II kadencji

mgr inż. budownictwa Beata Ciborska (Sieradz)
mgr inż. budownictwa lądowego Roman Cichosz (Piotrków Trybunalski)
mgr inż. elektryk Grzegorz Cieśliński (Łódź)
mgr inż. budownictwa lądowego Piotr Filipowicz (Łódź)
mgr inż. budownictwa Agnieszka Jońca (Poddębice)
mgr inż. melioracji wodnych Grzegorz Kokociński (Skierniewice)
dr inż. budownictwa lądowego Ksawery Krassowski (Łódź)
mgr inż. budownictwa lądowego Barbara Malec (Piotrków Trybunalski)
dr inż. budownictwa lądowego Andrzej B. Nowakowski (Łódź)
mgr inż. budownictwa lądowego Waław Sawicki (Łódź)
mgr inż. budownictwa drogowego Zdzisław Soszkowski (Sieradz)
inż. melioracji wodnych Stanisław Wojciechowski (Piotrków Trybunalski)
mgr inż. urządzeń sanitarnych Bogdan Wrzeszcz (Piotrków Trybunalski)

wymi. Pewnym wytłumaczeniem tego zjawiska może być fakt, że funkcję delegata ŁOIIB na Krajowe Zjazdy można łączyć z członkostwem w innych organach Izby.

W rezultacie wybraną trzynastkę można uznać za reprezentatywną dla naszej Izby. Będzie ona stanowić swego rodzaju delegację Okręgu Łódzkiego podczas Krajowych Zjazdów zwoływanych w II kadencji (2006-2010).

Obrady V Zjazdu Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa zostały zakończone o godz. 20.20. Możemy zatem mówić o trwającym 10 godzin i kwadrans maratonie zjazdowym, który dzielnie ukończyła zdecydowana większość delegatów, za co należą się Im serdeczne podziękowania.

Zjazd przyjął w sumie 16 uchwał, które w ciągu 14 dni muszą zostać przesłane do Ministerstwa Transportu i Budownictwa, natomiast protokół V Zjazdu ŁOIIB musi zostać przesłany w tym samym terminie do Krajowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Andrzej B. Nowakowski

Kilka słów o doskonaleniu

Doskonalenie siebie – pisał Konfucjusz – to „źródło wszelkiego postępu i rozwoju moralnego”. Dla inżyniera XXI wieku doskonalenie zawodowe to nie tyle alternatywa, co raczej obowiązek. Od początku istnienia ŁOIIB stara się realizować zadania związane z podwyższaniem kwalifikacji zawodowych członków, powiększając – w miarę zdobywanych doświadczeń i możliwości – spektrum usług w tym zakresie.

W siedzibie naszej Izby działa już od ponad roku **Centrum Samokształcenia ŁOIIB**. Członkowie Izby mogą tutaj skorzystać z prenumerowanych przez ŁOIIB czasopism naukowo-technicznych oraz literatury branżowej. Szczególnie dużą popularnością cieszą się „Środowiskowe zasady wyceny prac projektowych na 2006 rok” (którymi dysponują również punkty informacyjne ŁOIIB w Piotrkowie Trybunalskim i w Skierniewicach). Istnieje również możliwość

skorzystania z materiałów szkoleniowych udostępnionych przez wykładowców prowadzących szkolenia dla naszych członków.

Na miejscu można również zapoznać się z branżowymi Polskimi Normami – dysponujemy programem Elektroniczna Biblioteka Norm „Integram 2.0” (wersja elektroniczna) – oraz skorzystać z bazy aktów prawnych wraz z orzeczeniami i przykładowymi wzorami umów, zawartymi w programie System Informacji Prawnej Lex „Lex Sigma”.

Szczególnie zachęcamy Koleżanki i Kolegów do lektury **czasopism naukowo-technicznych**. Osoby posiadające pełnię praw członkowskich (czyli niezawieszone) mogą za pośrednictwem biura ŁOIIB zaprenumerować dowolną liczbę czasopism (z listy 15 opublikowanych na s. 14 „Kwartalnika Łódzkiego” nr I/2006), przy symbolicznej odpłatności 2,50 zł za jeden egzemplarz.

Odpowiedzią na bieżące zapotrzebowania członków jest przygotowywana przez Zespół Rady ŁOIIB ds. Doskonalenia Zawodowego atrakcyjna oferta szkoleniowa, publikowana każdorazowo w „Kwartalniku Łódzkim” oraz na stronie internetowej www.lod.piib.org.pl. Dla członków ŁOIIB **wszystkie szkolenia są bezpłatne**.

Organizatorzy punktów informacyjnych ŁOIIB w II kadencji

w Bełchatowie:

Jerzy Żak

w Kutnie:

mgr inż. Jan Stocki

w Piotrkowie Trybunalskim:

mgr inż. Barbara Malec

w Skierniewicach:

inż. Wojciech Hanuszkiewicz

w Sieradzu:

Ryszard Gierak

w Wieluniu:

mgr inż. Piotr Parkitny

Czy można czuć się bezpiecznie na Piotrkowskiej?

Jak co roku na ulicy Piotrkowskiej powstają dziesiątki ogródków piwnych – znak, że wiosna już w pełni. Dla tysięcy mieszkańców Łodzi i turystów Piotrkowska to miejsce spacerów, a jeszcze dla innych codzienna droga do pracy lub licznych urzędów. Co pewien czas można napotkać stojące na chodnikach zabezpieczone siatkami rusztowania, na których trwają roboty renowacyjne. To wszystko musi cieszyć łodzian, bo ulica z roku na rok pięknieje i przyciąga coraz większe rzesze turystów, zwłaszcza w okresie letnim, który właśnie nadchodzi.

Czy jednak przechodzień na ulicy Piotrkowskiej może czuć się całkowicie bezpieczny (i nie chodzi autorowi bynajmniej o zagrożenia ze strony chuliganów)? Odpowiedzią na powyższe pytanie niech będą dalej opisane wydarzenia, z którymi autor zetknął się w pierwszym przypadku jako rzeczoznawca budowla-

ny, a w drugim – jako zwykły przechodzień.

Przykład oceny stanu technicznego elewacji jednego z budynków przy ul. Piotrkowskiej

Zarządca opisywanej nieruchomości zwrócił się do autora artykułu z prośbą o ocenę stanu technicznego elewacji w związku ze zdarzeniem z 12 maja 2005 r., polegającym na oderwaniu się fragmentu detalu architektonicznego z elewacji, który trafił przechodzącą obok budynku kobietę i spowodował poważny uraz ciała. Przy sporządzaniu oceny technicznej autorowi asystował dr inż. Marek Sitnicki.

Budowa opisywanego obiektu została ukończona w 1897 roku, o czym świadczy napis na jednym z detali elewacji frontowej (fot. 1). Oznacza to, że kamienica znajduje się w użytkowaniu już od 109 lat i jest pod opieką konserwatora zabytków.

Fot. 1.

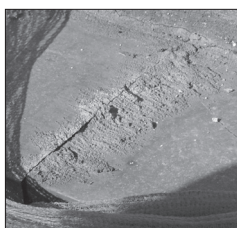
Fot. 2. a) Balkon remontowany w 1999 r., b) Brakujący element obudowy wspornika balkonu trzeciego piętra – przyczyna wypadku w maju 2005 r.

W 1999 r. część elewacji była remontowana. Naprawa dotyczyła balkonów pokazanych na fot. 2a. Właśnie z tego miejsca (wspornik balkonu trzeciego piętra) oderwał się świeżo wbudowany detal gipsowy, powodując wcześniej wspomniany wypadek. Bliższe oględziny naprawianych miejsc wykazały, że zagrożenie stwarzały również pozostałe elementy wbudowane podczas remontu w 1999 r. W trakcie oględzin budynku autor ekspertyzy podjął próbę sprawdzenia umocowania analogicznego elementu znajdującego się na wsporniku środkowym. Okazało się, że wszystkie nowe elementy sztukatorskie z łatwością dają się oderwać „gołymi rękoma”, a gips, z którego zostały wykonane, jest nasiąknięty wodą. Elementy te nie były mocowane w żaden mechaniczny sposób, a jedynie klejone na zaprawę gipsową.

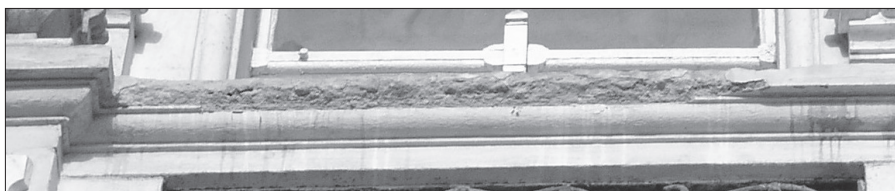
Jedną z przyczyn zaistniałego stanu rzeczy była wadliwie wykonana obróbka blacharska krawędzi balkonu, powodująca jej stałe zamakanie i destrukcję. Możliwość

Fot. 3. a) Wspornik balkonu po zdemontowaniu elementu sztukatorskiego źle umocowanego do konstrukcji, b) Fragment sztukaterii kruszący się w rękę

Fot. 4. a) Arkusze blachy obróbki blacharskiej łączone na zaprawę cementową, b) Krawędź balkonu zniszczona przez pęczniejącą deskę drewnianą

Fot. 5. Uszkodzona krawędź balustrady drugiego piętra

Fot. 6. Balustrada tarasu nad wykuszem prowizorycznie zabezpieczona stalowymi elementami co najmniej kilkadziesiąt lat temu, a) widok ogólny z luźno leżącymi fragmentami tynku na okapie, b) zbliżenie na górną część balustrady

nasiąkania wodą deski drewnianej, znajdującej się pod wyprawą tynkarską, była przyczyną jej pęcznienia i deformacji, co pokazano na fot. 4. Taka sytuacja stwarzała dalsze niebezpieczeństwo odrywania się fragmentów krawędzi balkonu naprawianego sześć lat wcześniej. Uszkodzeniu uległa również balustrada balkonu drugiego piętra, co ilustruje fot. 5.

Oprócz uszkodzeń związanych z niewłaściwie przeprowadzonym remontem w 1999 r., autor ekspertyzy stwierdził wiele innych zagrożeń na części elewacji nienaprawianych od kilkadziesiąt lat. Pokazano to na fotografiach 6-8.

W wyniku doraźnych działań administracji budynku w maju i czerwcu 2005 r. została usunięta część elementów sztukatorskich oraz fragmentów tynku grożących odpadnięciem. Na fotografii 9 pokazano usunięte fragmenty elewacji w trakcie wizji lokalnej w maju 2005 r.

W wyniku przeprowadzonych w maju 2005 r. oględzin elewacji stwierdzono, że była ona wówczas w złym stanie technicznym. Główne tego powody to jej wiek (ponad 100 lat) i związany z tym naturalny proces starzenia się materiałów. Obok tej naturalnej przyczyny destrukcji większy jednak niepokój budzą błędy popełnione w trakcie napraw, a zwłaszcza ostatnio przeprowadzona renowacja balkonów, która nie przetrwała próby pięciu lat. Do uchybień popełnionych podczas tych robót należy zaliczyć:

- brak zastosowania mechanicznych zakotwień elementów sztukatorskich,
- pozostawienie możliwości bezpośredniego kontaktu gipsu ze stalową konstrukcją,
- pozostawienie drewna pod wyprawą tynkarską (krawędź płyty balkonowej),

Fot. 7. Detal sztukatorski: a) tracący zespolenie z gzymsem, b) łatwo dający się usunąć, c) skorodowane gwoździe stanowiące jego mechaniczne zakotwienie

- prawdopodobnie zastosowanie do detali sztukatorskich gipsu nieodpornego na wilgoć,
- brak izolacji przeciwilgociowej na wierzchu płyty balkonowej,
- złe wykonanie połączeń obróbek dekarских,
- zastosowanie zaprawy cementowej do napraw ubytków tynku na słabszym podłożu (starym tynku wapiennym).

W wyniku nakazu Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego pozostałe zagrożenia w omawianym obiekcie zostały usunięte w dość radykalny sposób, co pokazuje fot. 10. Można mieć jedynie nadzieję, że – jak zapewnia zarządca nieruchomości – jest to tylko rozwiązanie tymczasowe.

Doświadczenie przechodnia

Zdarzyło się to w Wielki Czwartek 2006 r. około godziny 16.00 przy zachodniej pierzei Piotrkowskiej. W odległości około 2 m przed relacjonującą to wydarzenie osobą, notabene bliską mi, a tuż za idącymi przed nią dwiema dziewczynami z wielkim hukiem spada sztukatorski element gipsowy. Spadający element ociera się o plecak jednej z dziewczyn, pozostawiając na nim wyraźny ślad. W wyniku uderzenia o ziemię sztukatorska ozdoba rozbija się na kilkadziesiąt kawałków, których fragmenty lądują na parkujących na chodniku autach. Wszystkie osoby będące świadkami tego wydarzenia przeżywają ogromny strach.

Na fotografii 11 pokazano miejsce usytuowania owej feralnej ozdoby sztukatorskiej. Autor artykułu miał okazję obserwować roboty renowacyjne na elewacji ponieważ mieszka w pobliżu. Były one prowadzone późną jesienią 2005 r., tak, że część prac wykonywano już przy temperaturach poniżej zera.

Trudno wypowiedzieć się w zdecydowany sposób o przyczynach tego wypadku, nie przeprowadzając bliższych oględzin sposobu mocowania gipsowej ozdoby do gzymsu, ale opisane zdarzenie jest wystarczającym dowodem popełnionego w sztuce budowlanej błędu. Od zakończenia robót do dnia wypadku minęło tylko około czterech miesięcy. Co z pozostałymi elementami, których jest jeszcze kilkadziesiąt?

Fot. 8. Naprawy starego tynku wapiennego za pomocą mocnej zaprawy cementowej

Fot. 9. Kilkadziesiąt kilogramów luźnych detali sztukatorskich usuniętych w trakcie wizji lokalnej w maju 2005 r.

Fot. 10. Nowa balustrada stalowa w miejscu oryginalnej rozebranej w końcu 2005 r.

Fot. 11. Ślad po brakującym elemencie sztukatorskim drewnianego gzymsu

Podsumowanie

Przytoczone w artykule dwa wypadki mają wspólną cechę, a mianowicie: wydarzyły się na obiektach remontowanych. Detale, które spadły, były wykonane w pierwszym przypadku kilka lat temu, a w drugim – tylko kilka miesięcy. Nie najlepiej świadczy to o ich wykonawcach, ale również o nadzorujących te prace.

Na podstawie tych dwóch przykładów złej roboty nie należy oceniać wszystkich

wykonywanych przy Piotrkowskiej renowacji elewacji, ale myślę, że powinny one być przestrożą dla zarządców nieruchomości i przyszłych inwestorów. Ja, a także moi bliscy, na wszelki wypadek staramy się chodzić w pewnym oddaleniu od elewacji budynków, choć ten pomysł skutecznie utrudniają parkujące na chodnikach samochody, a w okresie letnim również ogródki piwne.

dr inż. Tadeusz Urban

Laboratorium Badawcze Materiałów i Konstrukcji Budowlanych Katedry Budownictwa Betonowego PŁ

Laboratorium Badawcze Materiałów i Konstrukcji Budowlanych zaczęło funkcjonować pod tą nazwą w 1990 r., z chwilą powołania na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Katedry Budownictwa Betonowego. W tym właśnie momencie uchwałą Rady Wydziału dwa Instytuty (Instytut Inżynierii Budowlanej i Instytut Inżynierii Środowiska) zostały przekształcone w 10 katedr, a Centralne Laboratorium Instytutu Inżynierii Budowlanej włączono w strukturę organizacyjną Katedry Budownictwa Betonowego. Jednak historia Laboratorium jest dłuższa i rozpoczyna się w 1972 r. Wtedy bowiem przekazano do użytku halę technologiczną Wydziału Budownictwa Lądowego, o powierzchni ok. 1300 m² i kubaturze ok. 8500 m³, wyposażoną w suwnicę o udźwigu 50 kN, w nowoczesne na owe czasy maszyny wytrzymałościowe i prasy (produkowane w NRD) oraz w sprzęt pomiarowo-kontrolny. W hali wykonana została także tzw. „płyta wielkich sił”, tzn. fundament o wymiarach w rzucie 19,0 x 7,0 m i wysokości 1,20 m, do którego można kotwić urządzenia nadstendowe niezbędne przy badaniu wielkogabarytowych elementów konstrukcyjnych.

Pierwszym kierownikiem Laboratorium Centralnego został mgr inż. Jerzy Worpus. Jego zasługi są nie do przecenienia. Doprowadził do uruchomienia wszystkich urządzeń, przeszkolił personel techniczny, i – jak można ocenić z perspektywy minionych wielu lat – był prekursorem systemu jakości w badaniach laboratoryjnych.

Nieocenione są także zasługi prof. dr. hab. inż. Tadeusza Godyckiego-Ćwirko, który wcześniej prowadził badania naukowe w Otto Graf Institut. Wielomiesięczny pobyt w tym renomowanym laboratorium pozwolił mu na zapoznanie się z jego wyposażeniem i w miarę możliwości na przeszczepienie niektórych rozwiązań czy procedur badawczych na grunt rodzimy.

Po pierwszym okresie rozruchu organizacyjnego w Laboratorium rozpoczęto intensywną działalność naukowo-badawczą, której efektem były doktoraty, publikacje w czasopismach naukowych i referaty wygłaszane na konferencjach, a także konkretne zastosowania w budownictwie. Promotorem wszystkich prac doktorskich był profesor T. Godycki-Ćwirko. Troje pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału wykonało badania i obroniło prace doktorskie doty-

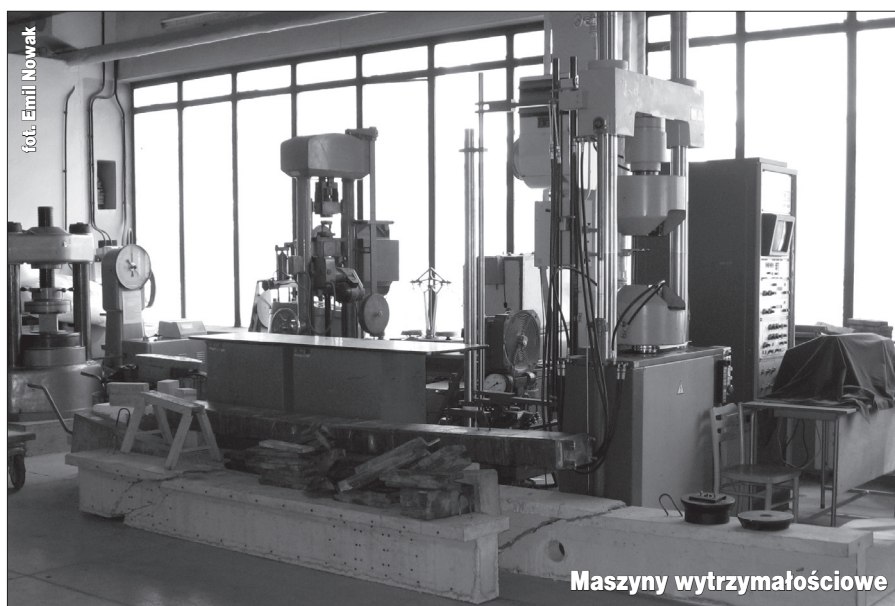
czące problemu przebiecia w złączach typu płyta-słup. Byli to: dr inż. Anna Kosińska, dr inż. Jan Kozicki i dr inż. Tadeusz Urban. Dwoje – dr inż. Anna Romanowska i dr inż. Jerzy Pawlica – uzyskało stopnie doktora nauk technicznych po przeprowadzeniu badań elementów drewno-żelbet, zaś dr inż. Andrzej B. Nowakowski po realizacji badań dotyczących słupów uzwojonych. Doktorantami profesora Godyckiego-Ćwirko byli także pracownicy spoza uczelni, a mianowicie dr inż. Romuald Pietras i dr inż. Jerzy Pakuła. Także i oni realizowali badania związane z doktoratami w nowo powstałym Centralnym Laboratorium Instytutu.

Wszystkie te prace miały aspekt praktyczny i prowadziły do zastosowania nowych rozwiązań w budownictwie. Badania przebiecia złączy płyta-słup zostały wykorzystane przy projektowaniu i realizacji pierwszego w Łodzi budynku monolitycznego zaprojektowanego w tej technologii. Był to budynek mieszkalny nr 501 na Osiedlu Widzew-Wschód.

Badania elementów drewno-żelbet zaowocowały uzyskaniem patentu i zastosowaniem tej technologii przy modernizacji budynków wzniesionych w końcu XIX i na początku XX w. Rezultatem badań słupów uzwojonych była propozycja zmiany wzoru normowego określającego nośność tych elementów konstrukcyjnych.

Prowadzone były też badania wsporników żelbetowych, w tym przestrzennej głowicy słupa systemu budownictwa SPU, którego projektantami byli pracownicy Miastoprojektu Łódź, jak również elementów sprężonych i częściowo-sprężonych.

Prowadzenie w latach 1975-1990 tak różnorodnych badań elementów konstrukcyjnych w skali naturalnej pozwoliło na wypracowanie i ciągłe doskonalenie nowych technik pomiarowych, przede wszystkim w odniesieniu do konstrukcji żelbetowych. Badania doświadczalne realizowane w łódzkim laboratorium, prezentowane na konfe-

rencjach i publikowane w czasopismach naukowo-technicznych, stały się naszą wizytówką, zostały zauważone i docenione przez naukę polską. Katedra Budownictwa Betonowego otrzymała w 1995 r. Wyróżnienie Specjalne Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa za cykl zeszytów z serii wydawniczej Katedry „Badania Doświadczalne Elementów i Konstrukcji Betonowych”, a Maria Kamińska i Artem Czkwianianc otrzymali w 1996 r. prestiżową nagrodę PZITB im. Wacława Żenczykowskiego za „badania doświadczalne, laboratoryjne żelbetonowych elementów konstrukcyjnych”.

Powołanie w 1990 r. Katedry Budownictwa Betonowego i włączenie Laboratorium Centralnego do struktury organizacyjnej Katedry spowodowało jeszcze lepsze wykorzystanie potencjału i możliwości badawczych Laboratorium.

W latach 1991-2006 w ramach projektów badawczych KBN i prac własnych, których celem były habilitacje i doktoraty, wykonano badania monolitycznych węzłów (A. Czkwianianc, M. Kamińska), słupów ukośnie mimosłowo ściskanych i belek z betonu o wysokiej wytrzymałości (M. Kamińska), belek wzmacnianych materiałami CFRP (R. Kotynia, M. Kamińska), ram żelbetonowych (P. Bodzak, A. Czkwianianc) oraz skurczu i pęczania betonów samozagęszczalnych (J. Pawlica, A. Czkwianianc, D. Ułańska).

Postanowiono też, że sukcesywnie będzie dokonywana gruntowna modernizacja wyposażenia laboratorium. Dzięki środkom Komitetu Badań Naukowych, tzw. „grantom inwestycyjnym”, w latach 1992-2004 zakupiono: aparaturę do badania wodoprzepuszczalności betonu, trzy prasy wytrzymałościowe firmy Form+Test, o zakresach do 3000 kN, 300 kN i 50 kN sterowane komputerowo, do badania wytrzymałości betonu i cementu.

Zmodernizowano maszynę wytrzymałościową UFP 400 przeznaczoną do badania stali i betonu, wyposażając ją w komputerowe sterowanie firmy Zwick i ekstensometr automatyczny. Zmodernizowano prasę DB 600 – największą prasę o zakresie do 6000 kN – przeznaczoną do badania elementów o wysokości 2,20 m, wyposażając ją w komputerowe sterowanie, zapewniające możliwość realizacji obciążenia ze stałą prędko-

ścią przyrostu siły lub przemieszczenia. Ten sam system komputerowy wykorzystano przy modernizacji wszystkich (razem 25 szt.) siłowników hydraulicznych o zakresach od 50 do 1000 kN, wykorzystywanych przy badaniu elementów w skali naturalnej.

Zakupiono też System Akwizycji Danych, który umożliwia komputerową rejestrację pomiarów. Jest to uniwersalny system współpracujący z czujnikami indukcyjnymi, tensometrami elektrooporowymi, czujnikami ciśnienia i czujnikami do pomiaru σ - ϵ dla betonu ściskanego.

W bieżącym roku wyposażenie laboratorium realizowano dzięki funduszom strukturalnym Unii Europejskiej. Zakupiono automatyczną komorę do badania mrozoodporności betonu i innych materiałów (także w obecności soli), aparaturę do badania zawartości jonów chlorkowych w stwardniałym betonie, urządzenie do badania odporności na ścieranie metodą szerokiej tarczy ścierniej oraz wahadłowy przyrząd do badania tarcia.

W całym okresie działalności laboratorium wykonano wiele badań na zlecenie jednostek gospodarczych. Były to badania normowe materiałów i elementów (cement, kruszywo, beton, stal, cegła, pustaki, bloczki gazobetonowe, płyty chodnikowe, kostka brukowa, kregi, rury itp.), badania realizowane w ramach wieloletnich programów badawczych (np. „Technologia, projektowanie i właściwości betonu piaskowego”), a także związane z opracowaniem

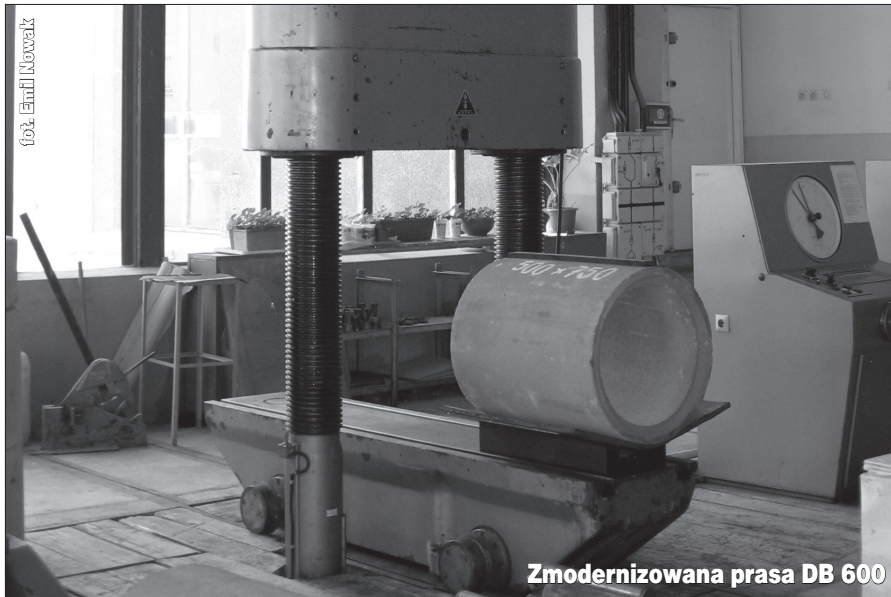
technologii wykonywania skomplikowanych obiektów budowlanych i kontrolą jakości betonu podczas ich wykonywania. Wymienić tu można takie realizacje jak: wszystkie masywne konstrukcje na budowie Elektrowni Pątnów II, w tym fundamentu pod kotłownię o wymiarach 49,0 x 49,0 x 3,5 m i kubaturze ok. 7500 m³, betonowanego „non stop” przez 3 doby, fundamenty Świątyni Opatrzności Bożej w Wilanowie, wszystkie fundamenty pod nowe turbozespoły w Elektrowni Turów, zbiorniki Grupowej Oczyszczalni Ścieków Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej, zbiorniki w Oczyszczalni Ścieków w Katowicach, w tym reaktor biologiczny o wymiarach w rzucie ok. 120 x 120 m wykonany bez dylatacji.

Były to prace zlecone między innymi przez takie firmy jak: Hydrobudowa-6 SA, Warbud SA, Skanska SA, Budimex-Dromex SA.

Ta ciągła współpraca z przemysłem wymusiła na kierownictwie Katedry działania zmierzające do uzyskania przez Laboratorium akredytacji w Polskim Centrum Akredytacji. Po czterech latach wdrażania w Laboratorium systemu jakości, Laboratorium Badawcze Materiałów i Konstrukcji Budowlanych uzyskało w 2004 r. Certyfikat nr AB 536 PCA na badania w zakresie:

- wytrzymałości na ściskanie betonu,
- nasiąkliwości betonu,
- przepuszczalności wody przez beton,
- wytrzymałości na ściskanie kostek brukowych,

Zmodernizowana prasa DB 600

- ścieralności elementów nawierzchni na tarczy Boehmego,
  - oznaczenia liczby odbicia betonu młotkiem Schmitda,
  - badania gęstości betonu,
  - badania głębokości penetracji wody pod ciśnieniem,
  - oceny wytrzymałości betonu metodą pull-out.
- W tym roku poszerzymy zakres akredytacji o następujące procedury badawcze, a mianowicie:
- badanie odporności betonu i wyrobów z betonu na zamrażanie, także w obecności soli,

- wszystkie przewidziane normą badania dotyczące kostki brukowej,
- badanie na zgniatanie kręgów studni i rur betonowych i żelbetonowych,
- badanie wytrzymałościowe płyt chodnikowych i krawężników.

Udzielony przez PCA certyfikat oznacza, że przeprowadzane w naszym laboratorium badania są uznawane nie tylko w kraju, ale i na całym świecie.

Laboratorium Badawcze Materiałów i Konstrukcji Budowlanych Katedry Budownictwa Betonowego pełni i powinno pełnić nadal rolę Laboratorium Regionalnego. Z jego szerokich możliwości badawczych powinni korzystać inwestorzy, producenci i wykonawcy, aby jakość zastosowanych materiałów i wyrobów oraz jakość wykonawstwa były kontrolowane przez niezależną, akredytowaną w PCA jednostkę badawczą.

*dr hab. inż. Artem Czkwianianc, prof. PŁ
Kierownik Katedry Budownictwa
Betonowego Politechniki Łódzkiej*

Kształcenie studentów na kierunku budownictwo

W ostatnim czasie następują dynamiczne zmiany w systemach i programach studiów uczelni technicznych. Związane jest to zarówno z rosnącą społeczną odpowiedzialnością inżyniera jak i ze wzrostem wymagań wobec absolwentów. Nie bez znaczenia pozostaje też fakt międzynarodowej integracji. Na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej, na kierunku budownictwo, jednostopniowy system kształcenia, w wyniku którego absolwent uzyskiwał tytuł magistra inżyniera,

przeszedł do historii wraz z decyzją Rady Wydziału zatwierdzoną przez Senat Uczelni na rok akademicki 1995/1996. Kolejne zmiany dotyczyły zarówno systemu studiów jak i szczegółowych programów studiów.

1. Kształcenie studentów

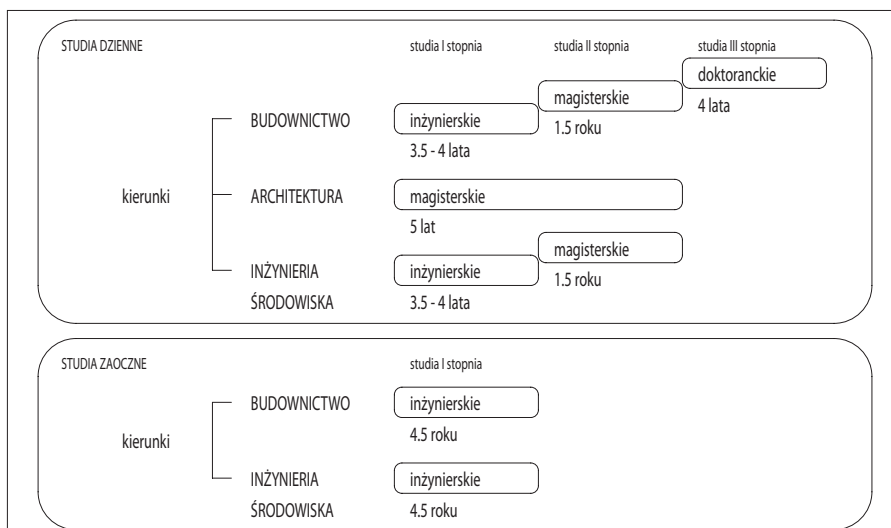
1.1. System kształcenia

Po decyzjach z 1995 r. na Wydziale prowadzone jest kształcenie studentów na trzech kierunkach: budownictwo, architektura i urbanistyka oraz inżynieria środowiska. Kolejne etapy studiów na poszczególnych kierunkach zostały pokazane na rys. 1.

W 2001 r. na kierunku architektura zostały wprowadzone wieczorowe, czteroletnie studia, których absolwenci uzyskują tytuł inżyniera architekta, a w 2006 r. wprowadzono dwuletnie studia uzupełniające dla absolwentów I stopnia studiów wieczorowych tego kierunku. Rozpoczną się one w roku akademickim 2006/2007.

Trzystopniowy system kształcenia na kierunku budownictwo przedstawiono na rys. 2.

W roku akademickim 2002/2003, równoległe z wprowadzaniem systemu punkto-

Rys. 1. Schemat studiów na WBAiŚ [1].

wego, dokonano korekty i uaktualnienia programu studiów. Na kierunku budownictwo treści programowe wynikające z minimum programowego zostały skomasowane w pierwszych pięciu semestrach. Umożliwia to swobodny wybór dalszej drogi kształcenia z uwzględnieniem możliwości odbywania całosemestralnych praktyk, zarówno krajowych jak i zagranicznych.

Stosunkowo bogatsza jest obecnie oferta kształcenia na studiach zaocznych, zajęcia odbywają się nie tylko w Łodzi, ale i w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Bełchatowie

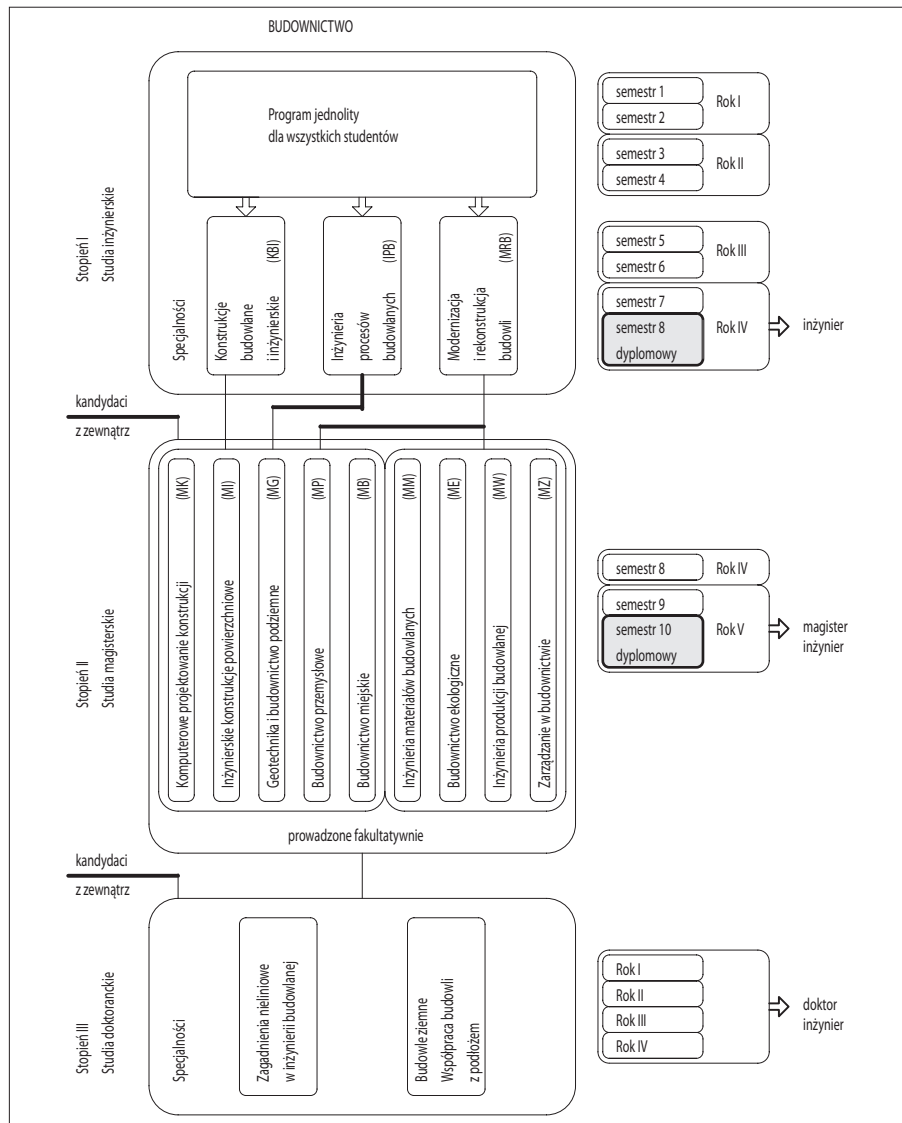
1.2. Formy i wyniki rekrutacji kandydatów

W roku akademickim 2005/2006 obowiązywały następujące formy rekrutacji [5]: a) egzamin wstępny połączony z egzaminem dojrzałości, b) egzamin maturalny („nowa matura”), c) egzamin przeprowadzany w PŁ, d) konkurs świadectw.

Porównując wyniki rekrutacji na Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska z lat 2004/2005 i 2005/2006, należy stwierdzić, że w ciągu jednego roku nastąpiło wyraźne zmniejszenie się liczby kandydatów. Wiąże się to zapewne ze zmianą warunków rekrutacji (poprzednio możliwe było jednoczesne deklarowanie się na dwa wydziały i cztery kierunki).

1.3. Uwarunkowania związane z kształceniem absolwentów szkół średnich

Wśród kandydatów na studia na kierunku budownictwo absolwenci liceów ogólnokształcących stanowili w roku 2004/2005 ponad 90% przyjętych. Otrzymane przez nich na świadectwie maturalnym lub na maturze oceny nie zawsze odzwierciedlają poziom wykształcenia. Przeprowadzane dla studentów I roku testy obejmujące podstawowy materiał z matematyki z zakresu szkoły średniej, wyraźnie wskazują na ich niedostateczne przygotowanie, co sprawia, że znaczna część studentów nie jest w stanie zrozumieć tego, co w zakresie matematyki przekazywane jest na studiach wyższych. Potwierdzeniem braku adekwatności ocen maturalnych do rzeczywistej wiedzy są wyniki analizy postępów w studiach przeprowadzonej dla studentów po I roku [4].

Rys. 2. Trójstopniowy schemat kształcenia na studiach dziennych [1].

Czy ogólnopolska matura, jednakowa dla wszystkich uczniów, poprawi poziom naszych studentów? Obawiam się, że nie. Wystarczy przeanalizować programy nauczania i przykładowe zadania maturalne.

1.4. Treści programowe

W roku akademickim 2002/2003 równolegle z wprowadzaniem systemu punktowego zostały dokonane korekty i uogólnienia w programie studiów. Aktualnie realizowane specjalności i kierunki dyplomowania zostały zamieszczone w tabeli 1. Oferta kierunków dyplomowania została uzupełniona o „budownictwo ekologiczne” w wersji angielskiej.

Studia pierwszego stopnia na kierunku budownictwo trwają 4 lata (8 semestrów) i kończą się nadaniem tytułu zawodowego inżyniera. Łączny wymiar godzin kształcenia

nie może być mniejszy niż 2200, z czego 1230 godzin zostało określone w standardach. Łączna liczba punktów ECTS (European Credit Transfer System – Europejski System Transferu Punktów Zaliczeniowych) wynosi 210, w tym 112 punktów zostało przyporządkowane przedmiotom lub grupom przedmiotów wyszczególnionym w standardach. System ECTS został opracowany, by umożliwić uznanie okresu studiów odbywanych poza uczelnią macierzystą i dyplomów innych uczelni i jest niezbędnym warunkiem stworzenia „Europy bez granic” w sferze kształcenia i szkolenia.

1.4.1. Minima programowe i standardy kształcenia

Poprzez „standardy kształcenia” należy rozumieć zbiór reguł kształcenia prowadzonego w różnych formach na poziomie

Tabela 1

Rodzaj studiów	Kierunek studiów	Specjalność
Studia dzienne dwustopniowe: inżynierskie (3,5-letnie) i magisterskie (5-letnie)	Architektura i budownictwo	bez specjalności
	Budownictwo	1. Konstrukcje budowlane inżynierskie 2. Inżynieria procesów budowlanych 3. Modernizacje i rekonstrukcje budowli
	Inżynieria środowiska	1. Urządzenia ciepłne, zdrowotne i oczyszczanie powietrza. 2. Zaopatrzenie w wodę, unieszkodliwianie ścieków i odpadów.
Studia wieczorowe	Architektura	bez specjalności
Studia zaoczne inżynierskie (4 lata)	Budownictwo	1. Konstrukcje budowlane. 2. Zarządzanie w budownictwie. 3. Drogi i mosty.
	Inżynieria środowiska	1. Zaopatrzenie w wodę, unieszkodliwianie ścieków i odpadów.

wyższym w ramach kierunków studiów, makrokierunków lub studiów międzykierunkowych. Minima programowe dla każdego kierunku określone są przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego.

Studia magisterskie na kierunku budownictwo trwają nie mniej niż 5 lat (10 semestrów). Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych wynosi nie mniej niż 3600, w tym 1920 godzin określonych w standardach kształcenia.

Absolwent studiów magisterskich na kierunku budownictwo uzyskuje tytuł zawodowy magistra inżyniera. Studia magisterskie powinny zapewnić wykształcenie specjalistów, którzy w oparciu o nabytą wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne uzyskają podstawę do twórczej pracy w zakresie projektowania i realizacji obiektów budowlanych i konstrukcji inżynierskich, nadzorowania procesów budowlanych i zarządzania nimi, z zastosowaniem techniki komputerowej.

1.4.2. Aktualny program studiów

Program studiów dla kierunku budownictwo został zatwierdzony przez Radę Wydziału wraz z systemem punktów ECTS. Przyjęto szeregowo równoległy system studiów (system Y) oparty na poniższych założeniach:

- Studia inżynierskie i magisterskie dla wszystkich specjalności są prowadzone wspólnie przez pierwszych pięć semestrów. Na tym etapie są zrealizowane pod względem liczby godzin wszystkie minima programowe (za wyjątkiem przedmiotów: języki obce i matematyka, któ-

rych minima programowe są realizowane w następujących semestrach).

- Po zaliczeniu piątego semestru student ma obowiązek podjęcia decyzji o zakończeniu studiów na poziomie inżynierskim lub magisterskim w wybranej specjalności.
- Studia inżynierskie kończą się dyplomem uzyskanym po 8. semestrze, zaś magisterskie dyplomem uzyskanym po 10. semestrze.

Program studiów w dużej mierze dostosowany jest do kryteriów akredytacji FEANI, gdyż zajęcia praktyczne (laboratoria, ćwiczenia, projekty) stanowią 65% ogólnej liczby godzin, przedmioty nietechniczne 14%, podstawowe 24%, zaś techniczne 62%. W programie przewidziano w sumie 7 tygodni praktyki zawodowej.

Na kierunku budownictwo prowadzone są 4-letnie inżynierskie, 5-letnie magisterskie i 4-letnie doktoranckie studia stacjonarne. Studenci studiów magisterskich po ukończeniu piątego semestru mogą kontynuować studia na wybranej przez siebie specjalności: Konstrukcje budowlane inżynierskie, Inżynieria procesów budowlanych lub Modernizacje i rekonstrukcje budowli

Studia magisterskie mogą być finalizowane na jednym z następujących kierunków dyplomowania: Budownictwo miejskie, Budownictwo przemysłowe, Inżynieria produkcji budowlanej lub Budownictwo ekologiczne.

Studia kończą się obroną przygotowanej przez studenta pracy dyplomowej (odpo-

wiednio: inżynierskiej lub magisterskiej) oraz związanym z jej problematyką egzaminem. Absolwent otrzymuje dyplom, w skład którego wchodzi suplement z zapisem przebiegu studiów.

Ukończenie studiów magisterskich umożliwia absolwentowi kontynuację kształcenia na trwających cztery lata studiach doktoranckich, prowadzonych w zakresie „Zagadnień nieliniowych w inżynierii budowlanej”. Mogą one kończyć się obroną pracy doktoranckiej lub tylko otrzymaniem świadectwa ukończenia studium doktoranckiego. Prowadzone są w formie umożliwiającej studentowi wykonywanie pracy zawodowej.

1.4.3. Praktyki

Na kierunku budownictwo realizowane są obecnie trzy praktyki programowe: 1) po II roku – 2 tygodnie praktyki geodezyjnej, 2) po III roku – 3 tygodnie praktyki projektowej i 3) po III roku – 2 tygodnie praktyki geologicznej. Wielu studentów podnosi swoje kwalifikacje zawodowe przez odbywanie praktyk w trakcie studiów zagranicą.

2. Docelowy model kształcenia

Jedną z propozycji docelowego modelu kształcenia, stanowiącą wynik analiz przeprowadzonych zarówno w Europie jak i Ameryce, przedstawił na konferencji dziekanów Wydziałów Budowlanych w Lublinie w kwietniu 2005 r. prof. Stanisław Majewski [2]. U podstaw tworzenia jednolitego systemu edukacji powinny znaleźć się: 1) Rdzeń kształcenia obejmujący minima programowe, standardy nauczania, niezbędne do jednoznacznie zdefiniowania kwalifikacji absolwenta oraz 2) Harmonizacja, która zgodnie z Deklaracją Bolońską z czerwca 1999 r. jest warunkiem tworzenia Europejskiego Obszaru Kształcenia.

2.1. Kształtowanie sylwetki absolwenta

W ramach działalności edukacyjnej powinniśmy studenta wyposażyć w wiedzę zapewniającą kompetencję absolwenta, w umiejętności pozwalające zastosować wiedzę w inżynierii oraz w podstawy zapewniające właściwe podejście do pracy innych.

Przebieg uzyskiwania kwalifikacji zawodowych i ich osiągany w czasie poziom został przedstawiony na rys 3.

Poziom 1. Poznanie (*Recognition*) jako poziom odpowiedni do zaznajomienia się z problematyką,

Poziom 2. Zrozumienie (*Understanding*) wymaga nie tylko wiedzy abstrakcyjnej, ale również umiejętności zastosowania jej w praktyce zawodowej.

Poziom 3. Kompetencje (*Ability*) rozumiane jako zdolność do kompetentnego działania.

W odniesieniu do warunków krajowych, propozycje grup przedmiotów i minimalne obciążenia godzinowe dla kierunku budownictwo przedstawiono poniżej:

- a. przedmioty kształcenia ogólnego . . .330
  - b. przedmioty podstawowe 675
  - c. przedmioty kierunkowe 915
- razem: 1920**

Program studiów powinien przewidywać minimum 8 tygodni praktyki, w tym praktykę kierunkową i dyplomową [3].

2.2. System kształcenia

Zgodnie z Art. 156 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, studia w uczelni są prowadzone jako studia I lub II stopnia, albo jako jednolite studia magisterskie.

Studia magisterskie na kierunku budownictwo trwają nie mniej niż 5 lat (10 semestrów). Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych wynosi minimum 3600, w tym 1920 określonych w standardach nauczania. O prowadzeniu studiów jednostopniowych decyduje minister.

2.3. Standardy i minima programowe

Standardy powinny określać przedmioty i kompetencje, które ma osiąść absolwent. Na podstawie szerokiej ankiety określono 25 przedmiotów rdzeniowych [2], w tym 50% zawodowych i przypisano im punkty ECTS. Przeliczenie godzin pracy studenta na punkty kredytowe wykonano przy założeniu, że:

- semestr trwa 15 tygodni i student zobowiązany jest uzyskać w tym czasie 30 punktów kredytowych,
- tydzień pracy studenta trwa 40 godzin i w tym 50-60% stanowią godziny kontaktowe (w przypadku PŁ udział godzin kontaktowych jest nieco większy i wynosi 65%) [2, 6],

Przy powyższych założeniach na tydzień przypada do 24 godzin kontaktowych i 2

punkty kredytowe, co w efekcie daje do 12 godzin kontaktowych na jeden punkt kredytowy.

3. Wzajemne relacje między środowiskiem zawodowym i uczelniami

W obecnej formie kontakty między uczelnią i środowiskiem zawodowym realizowane są przez pracowników uczelni zatrudnionych dodatkowo w szeroko rozumianym budownictwie, którzy przekazują swe doświadczenie zawodowe studentom. Z drugiej strony studenci odbywający praktyki mają podczas nich pierwszy kontakt z działalnością zawodową.

Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa nawiązała formalne kontakty z naszym Wydziałem, zapewniające realny wpływ środowiska zawodowego na realizację procesu kształcenia inżynierów. Powołany został pełnomocnik Rady ds. kontaktów z Wydziałem Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska. Zobowiązuje to jednak również pracujących zawodowo do czynnego włączenia się w realizację praktyk studenckich oraz aktywnej postawy przy tworzeniu miejsc zatrudnienia dla młodych inżynierów, nieposiadających jeszcze pełnych kwalifikacji zawodowych.

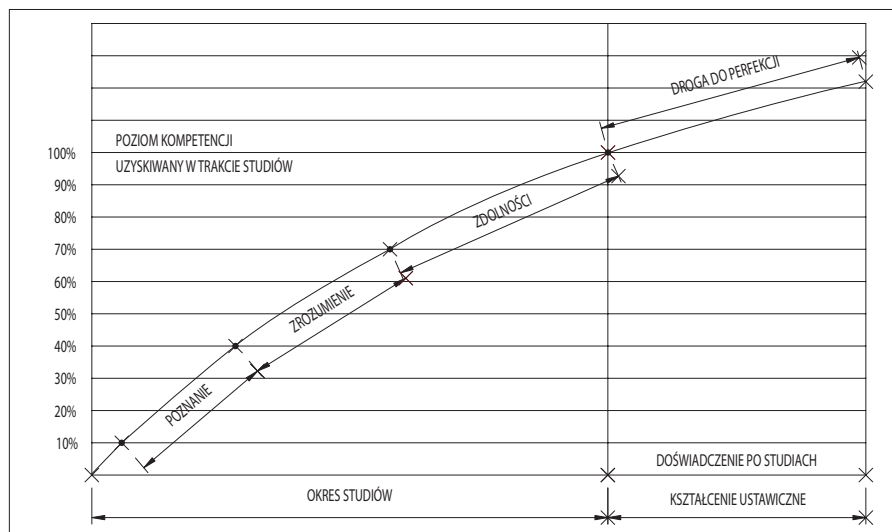
Z drugiej strony środowisko akademickie musi zacząć wreszcie uwzględniać postulaty środowiska zawodowego zgłaszane przy okazji działań związanych z podnoszeniem jakości procesu kształcenia realizowanego przez wyższe uczelnie techniczne.

Obserwując zmiany zachodzące w standardach kształcenia na kierunku budownictwo i intensywność prac prowadzonych nad modelami kształcenia studenta można stwierdzić, że system kształcenia staje się coraz bardziej otwarty. Następują też korzystne zmiany w relacjach absolwent – praca zawodowa. Kierunek dalszych działań przy zmianach programów nauczania i standardów związany jest z wymogami integracji europejskiej. Ale integracji świadomej: wspólny rdzeń kształcenia i harmonizacja – tak, unifikacja – nie!

Dr inż. Jan Kozicki

Cytowana literatura:

- [1] Ulańska Danuta: *System studiów na kierunku budownictwo Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej*, „Inżynieria i Budownictwo” nr 11/2000, s. 591-593.
- [2] Majewski Stanisław: *Rdzeń programów kształcenia na kierunku budownictwo, na podstawie analiz europejskich i amerykańskich*, Politechnika Śląska, Gliwice.
- [3] Barański Wojciech: *Nowy standard nauczania dla kierunku budownictwo*, materiały przedstawione na spotkaniu dziekanów uczelni wyższych prowadzących kształcenie na kierunku budownictwo, Lublin 9-10 maja 2005 r.
- [4] *X ranking matematyczny 2004/2005*, opracowanie Instytut Matematyki Politechniki Łódzkiej.
- [5] Uchwała Nr 4/2004 Senatu Politechniki Łódzkiej z dnia 26 maja 2004 roku. Zasady przyjęte na I rok studiów w Politechnice Łódzkiej w roku akademickim 2005/2006
- [6] Gonzales Julia, Wagenaar Robert (editors): *Tuning Educational Structures in Europe. Final Report, Pilot project – Phase 1*. University of Deusto, University of Groningen, 2003.

Rys. 3. Kolejne fazy kształcenia

Nadzór autorski

Zdecydowałem się poruszyć ten temat, ponieważ z moich obserwacji wynika, że wokół nadzoru autorskiego narosło sporo wątpliwości. Podstawowym problemem wydaje się dyalemat: czy nadzór autorski jest przywilejem, czy też obowiązkiem projektanta?

Sięgnijmy zatem do naszej „budowlanej konstytucji” [1]. W art. 21 zostały określone prawa projektanta, który w każdej chwili może wejść na teren budowy i dokonywać zapisów w dzienniku budowy dotyczących jej realizacji, a ponadto, może zażądać wstrzymania robót w przypadku wykonywania ich niezgodnie z projektem,

bądź w razie stwierdzenia możliwości powstania zagrożenia.

W ten sposób z jednej strony zostało zapewnione prawo projektanta do sprawowania nadzoru autorskiego a z drugiej strony zagwarantowano ochronę praw autorskich jako przysługuje twórcy każdego utworu na podstawie ustawy [2].

Byłby to zatem oczywisty przywilej projektanta, gdyby nie zapis art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy [1], na mocy którego został wprowadzony obowiązek sprawowania nadzoru autorskiego – **na żądanie inwestora lub właściwego organu** – w zakresie:

- a) stwierdzenia zgodności z projektem realizowanych robót budowlanych,
- b) uzgadniania możliwości wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie (zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru inwestorskiego).

Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 4 ustawy [1] żądanie organu może zostać wyrażone jedynie w decyzji o pozwoleniu na budowę. Natomiast żądanie inwestora musi być przekazane w taki sposób, aby projektant miał możliwość zaznajomienia się z nim i zastosowania się do jego treści. Przyjmuje się, że żądanie takie powinno zostać sformułowane w formie pisemnej i skierowane bezpośrednio do projektanta, względnie pośrednio na adres firmy, w której powstał dany projekt.

Należy przy tym pamiętać, że w tym momencie wkraczamy w obszar umów cywilnoprawnych, zawieranych pomiędzy inwestorami i projektantami, z których niejedni już zdążyli przekonać się, jak wiele zależy od właściwego sformułowania warunków umowy, a w szczególności od precyzyjnego opisu jej przedmiotu.

Dobrze jest zatem w każdej umowie o wykonanie projektu zawrzeć klauzule regulujące kwestię nadzoru autorskiego. Nie ma przy tym większego znaczenia fakt czy wynagrodzenie za nadzór autorski będzie zapłacone ryczałtowo wraz z należnością za projekt, czy też projektant będzie odrębnie wynagradzany za każdą wizytę na budowie.

Reasumując, nadzór autorski może być traktowany jako przywilej projektanta, jeżeli ten należycie zadba o swoje interesy już na etapie zawierania umowy z inwestorem.

A przy okazji zachęcam wszystkich konstruktorów, ażeby poczuli się twórcami i zaczęli egzekwować ochronę swoich praw autorskich na podstawie ustawy [2].

Andrzej B. Nowakowski

Cytowane akty prawne:

[1] Ustawa z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. nr 207, poz. 2016 z późn. zm.).

[2] Ustawa z o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 4 lutego 1994 r. (Tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. nr 80 poz. 904 z późn. zm.).

Nasza Izba w statystyce

(stan na 2 maja 2006 r.)

Od początku roku z listy członków Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa zostało skreślonych 178 osób; w tej liczbie znalazły się 162 osoby, które od ponad roku nie opłacały składek członkowskich.

Aktualnie zatem na liście członków naszej Izby umieszczonych jest **6574 Koleżanek i Kolegów**, którzy pełnią samodzielne funkcje techniczne w budownictwie w niżej wymienionych specjalnościach:

• konstrukcyjno-budowlanej	3639	. . . . .	55,35%
• instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych	1306	. . . . .	19,87%
• instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych	1131	. . . . .	17,20%
• drogowej	283	. . . . .	4,30%
• kolejowej	74	. . . . .	1,13%
• telekomunikacyjnej	59	. . . . .	0,90%
• architektonicznej	46	. . . . .	0,70%
• mostowej	36	. . . . .	0,55%

Dane statystyczne o członkach ŁOIIB wzbogacamy o podział według kryteriów:

- wykształcenia:
  - 3325 inżynierów stanowi 50,6% członków Izby
  - 3006 techników stanowi 45,7% członków Izby
  - 243 majstrów stanowi 3,7% członków Izby
- wieku:
  - 381 członków (5,8%) w wieku od 26 do 35 lat,
  - 808 członków (12,3%) w wieku od 36 do 45 lat,
  - 2692 członków (41,0%) w wieku od 46 do 55 lat,
  - 2078 członków (31,6%) w wieku od 56 do 65 lat,
  - 615 członków (9,3%) w wieku powyżej 65 lat.

• płci:
w naszym gronie mamy 780 Koleżanek (11,9%) oraz 5794 Kolegów (88,1%).

SILVA RERUM

Na mocy ustawy z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 1997 r. nr 101, poz. 628) do 28 września 1998 r. zaprzestano w Polsce produkcji materiałów azbestowo-cementowych, a od 28 marca 1999 r. obowiązuje zakaz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten minerał. Można by powiedzieć: „lepiej późno niż wcale”, bo z negatywnymi skutkami stosowania azbestu będziemy się zmagać jeszcze przez długi czas. Instytut Medycyny Pracy w Łodzi co roku przeprowadza na terenie kraju pomiary stężenia włókien azbestu w powietrzu. W 2004 r. na terenie Łodzi i województwa łódzkiego zainstalowano 49 stanowisk, w których dokonywano pomiaru uśrednionej wartości stężenia włókien wydzielanych w ciągu 1 godziny pylenia materiałów zawierających azbest. Na zrekultywowanych terenach byłych zakładów produkujących wyroby azbestowo-cementowe zarejestrowano zawartość od 410 do 580 niebezpiecznych włókien tego minerału w jednym metrze sześciennym powietrza, podczas gdy normy przyjęte dla Łodzi i województwa łódzkiego wynoszą odpowiednio:

1180 i 2190 włókien/m³ powietrza. Takie zróżnicowanie normatywów wynika z faktu powszechnego stosowania na obszarach wiejskich materiałów zawierających azbest, do czego w walnym stopniu przyczyniła się, rozpoczęta w latach sześćdziesiątych XX wieku, akcja zastępowania łatwopalnych pokryć dachowych płytami eternitowymi. Naukowcy z IMP prognozują, że już w najbliższych latach wśród populacji narażonej od tamtych czasów na negatywne oddziaływanie włókien azbestowych będziemy obserwować zwiększoną zachorowalność na pylicę azbestową i międzybłoniaka opłucnej. Przy czym obecnie w Polsce odnotowuje się średnio około 120 zgonów rocznie spowodowanych wyżej wymienionymi chorobami.

*

Usytuowanie w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch świąt państwowych powoduje perturbacje w funkcjonowaniu licznych urzędów i instytucji. Nie dotyczy to biura naszej Izby, które we wtorek 2 maja pracowało normalnie, chociaż w zmniejszonej

obsadzie i o godzinę krócej (do 16.00). Postanowiliśmy przy tym zbadać, ile osób skorzystało tego dnia z usług biura ŁOIIB. Okazało się, że pracownicy obu działów (członkowskiego i prawnego) obsłużyli w sumie 6 interesantów oraz udzielili informacji telefonicznej 10 osobom.

*

Idea ubezpieczeń wzajemnych ma w Polsce wieloletnią tradycję sięgającą XIX stulecia. W 1939 r. działało w Polsce 76 prywatnych towarzystw ubezpieczeniowych, z tego 38 miało formę TUW. Wiele z tych zakładów ubezpieczeń podjęło też działalność po wojnie w latach 40. Jedynym śladem po ich istnieniu są nazwy obecnie działających towarzystw. W miarę umacniania się władzy komunistycznej prywatne firmy likwidowano lub upaństwowiano; tak też było z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Wzajemnych, który w 1952 r. ustawą sejmową został przekształcony w Państwowy Zakład Ubezpieczeń – PZU, późniejszego monopolistę na rynku krajowym. Wprawdzie po 40 latach, bo już na początku lat 90., idea tworzenia to-

dokończenie na s. 22

Z żałobnej karty

Non omnis moriar...

W ostatnich miesiącach odeszli od nas na zawsze niżej wymienieni członkowie Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa:

Andrzej Kawa

Stanisław Krzysztofik

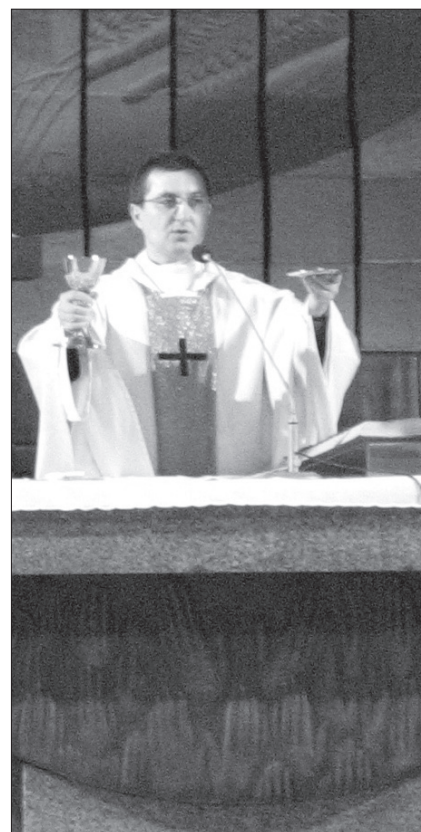
Zbigniew Steczek

Marian Wadzyński

Zatrzymajmy się zatem na chwilę i uczcijmy pamięć naszych zmarłych Kolegów.

Tradycyjnie w Dzień Zaduszny (2 listopada o godzinie 18.00) zostanie odprawiona Msza święta w intencji zmarłych członków Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Począwszy od 2006 roku w kościele parafialnym p.w. św. Teresy i św. Jana Bosko przy ul. Kopcińskiego 1/3.

SZKOLENIA

na które zapraszamy członków ŁOIIB

CZAS	MIEJSCE	PROBLEMATYKA
9 czerwca 2006 r. godz. 16.00	Siedziba ŁOIIB przy ul. Północnej 39 w Łodzi	Oświetlenie elektryczne cz. III Projektowanie i weryfikacja <i>dr inż. Wiesława Pabjańczyk (Instytut Elektroenergetyki PŁ i Komitet Oświetleniowy PKN)</i>
12 czerwca 2006 r. godz. 16.00	Bełchatów, Sport Hotel ul. 1 Maja 63 Sala konferencyjna I p.	Umowy o roboty budowlane <i>mgr Magdalena Rytwińska, radca prawny (Łódź)</i>
26 czerwca 2006 r. godz. 16.00	Piotrków Trybunalski, Dom Technika ul. Armii Krajowej 24A	Prawo budowlane <i>mgr inż. arch. Mariola Berdysz (Warszawa)</i>
8 września 2006 r. godz. 16.00	Siedziba ŁOIIB przy ul. Północnej 39 w Łodzi	Zasady projektowania podczyszczalni ścieków deszczowych <i>dr inż. Jerzy Przybiński (Politechnika Łódzka)</i>
15 września 2006 r. godz. 16.00	Siedziba ŁOIIB przy ul. Północnej 39 w Łodzi	Przepisy przeciwpożarowe w projektowaniu i wykonawstwie budowlanym – cz. 2 – ocena zagrożenia pożarowego oraz zagrożenia wybuchem <i>mgr inż. poż. Tomasz Błażejowski, rzeczoznawca ds. zabezpie- czeń przeciwpożarowych (Komenda Miejska SP)</i>
22 września 2006 r. godz. 16.00	Siedziba ŁOIIB przy ul. Północnej 39 w Łodzi	Urządzenia w obiektach budowlanych podlegające Dozorowi Technicznemu w świetle prawa europejskiego i przepisów krajo- wych. Projektowanie i oddawanie do eksploatacji. <i>mgr inż. Andrzej Stawski, mgr inż. Andrzej Nitecki, mgr inż. Dariusz Kozłowski (Urząd Dozoru Technicznego)</i>
22 września 2006 r. godz. 16.00	Kutno, siedziba Przedsiębiorstwa Robót Drogowych, ul. Wyszyńskiego 13	Prawo budowlane <i>mgr inż. arch. Mariola Berdysz (Warszawa)</i>
29 września 2006 r. godz. 16.00	Siedziba ŁOIIB przy ul. Północnej 39 w Łodzi	Prawo wodne <i>mgr inż. Iwona Koza (Ministerstwo Ochrony Środowiska)</i>
29 listopada 2006 r. godz. 9.00-15.00	Siedziba ŁOIIB przy ul. Północnej 39 w Łodzi	Problemy korozji, ochrony i napraw kominów przemysłowych oraz chłodni kominowych <i>Dr inż. Jerzy Karyś (Politechnika Wrocławska)</i>

Ze względu na organizacyjny prosimy uczestników szkoleń o wcześniejsze zgłoszenia, których należy dokonywać w biurze ŁOIIB lub telefonicznie: (042) 632 97 39, względnie faksem: (042) 630 56 39 lub e-mailem: lod@piib.org.pl. Dla członków ŁOIIB wszystkie szkolenia są bezpłatne. Jeżeli zachodzi konieczność dostarczenia materiałów szkoleniowych – preferujemy osoby, które dokonały wcześniejszego zgłoszenia uczestnictwa

dokończenie ze s. 21

warzystw ubezpieczeń wzajemnych znów w Polsce odżyła, jednak na razie mają one niewielki udział w zebranej składce i oferują tylko niektóre rodzaje ubezpieczeń.

*

Państwowa agencja prasowa Nowe Chiny poinformowała, że w 1999 roku przeznaczono na badania naukowe 0,83% chiń-

skiego PKB, w 2002 roku 1,23%, natomiast w 2006 r. wydatki na ten cel osiągną już 2,5% PKB. Celem tej mądrej, długofalowej polityki jest osiągnięcie przez Chiny do 2020 roku pozycji wśród pięciu państw produkujących w świecie w dziedzinie nauki i technologii. Plany te zaniepokoiły prezydenta Stanów Zjednoczonych, który pragnie, aby jego kraj jeszcze przez długie lata pozostawał liderem w dziedzinie badań naukowych. Taka pozycja USA – zdaniem

George'a W. Busha – jest zagrożona przez Indie, a zwłaszcza przez Chiny i dlatego zaproponował ostatnio dwukrotne zwiększenie federalnego budżetu Stanów Zjednoczonych na badania w ciągu dziesięciu najbliższych lat. Środki te byłyby przeznaczone głównie na finansowanie badań podstawowych w fizyce. Zdaniem amerykańskiego przywódcy trzeba zaangażować 70 tysięcy profesorów, którzy uczyliby matematyki i fizyki już w szkołach średnich.

O współczesnej architekturze Łodzi

Po 1989 r. powstało niewiele budynków. Łódź należy pod tym względem do najbardziej pokrzywdzonych miast. Większość nowych inwestycji to co najwyżej kubatura, a nie architektura. Warto jednak zauważyć i opisać nieliczne dobre przykłady.

Pierwszy budynek, który mi się nasuwa jako najbardziej oczywisty reprezentant plomb w ścisłym centrum Łodzi, to kamienica przy ul. Zamenhoffa wzniesiona wg projektu arch. Jerzego Korszenia. Historia jej powstania i sąsiedztwo dobrze charakteryzują sytuację w naszym mieście oraz jego problemy. Architekt pochodzi z Lublina i zdecydował się sam wybudować to, co zaprojektował, ponieważ nie miał możliwości zrealizowania swoich pomysłów w inny sposób. Podszedł do zadania racjonalnie, czego efektem jest skromny, ale bardzo elegancki budynek.

Jego głównymi zaletami, poza przemyślaną kompozycją elewacji i sensownym rozplanowaniem funkcji, są dobre, tradycyjne materiały (takie jak kamień i drewno) a także pokora i świadomość przy projektowaniu. Brak tu zbędnych i dziwacznych ozdób, jak w sąsiednim budynku PZU. W zamian za to jest dopracowany detal połączeń i obróbki blacharskie z tytanocynku. Niektóre rozwiązania wydają się oczywiste, np. garaż na parterze, na którym w centrum miasta nikt przecież nie chce mieszkać. Za to najatrakcyjniejszym mieszkaniem jest dom na dachu (penthouse) z własnym tarasem bądź ogródkiem.

Jedyny porządnny biurowiec w Łodzi to budynek dobudowany „jak motylek na gówieńku” (cyt. S. I. Witkiewicz „Szewcy”) do wytwórni filmowej przy ul. Łąkowej. Projektant z Krakowa – arch. Romuald Loegler – stworzył bardzo konsekwentny projekt (czasami zbyt konsekwentny). Prosta bryła o jednorodnej elewacji została przyozdobiona pionowymi elementami z kolorowego szkła. Są one jakby rozrzucone po ścianie, co powo-

duje efekt „drgania”. Wewnątrz znajdziemy wszystko, co powinien posiadać biurowiec klasy A: podłogi dystansowe z drewna i granitu, przeszklone, łatwe do przestawiania ściany działowe, klimatyzację. Ściany konstrukcyjne wykończone są matowymi, kolorowymi płytami szklanymi. Dzięki zastosowanym świetlikom dachowym budynek jest pełen światła, a całość sprawia wrażenie lekkości i zarazem solidności.

Jeżdżąc samochodem po Dąbrowie wjechałem przypadkowo na ul. Techniczną. Ze zdziwieniem odkryłem tam ciekawy budynek przemysłowy. Projektantami, o dziwo, są łódzcy architekci z biura „Arcadis Grabowska, Grabowski”.

Architekci zastosowali typowe dla tego rodzaju budownictwa materiały wykończeniowe, jak blachy fałdowe, okna aluminiowe i duże przeszklone powierzchnie we frontowej, biurowej części budynku. Przemysłany i stonowany sposób ich użycia tworzy niepowtarzalną, interesującą całość. Charakterystycznym elementem budynku jest pochylona frontowa ściana. Kąt tego pochylenia jest kontynuowany w równoległobocznych oknach ścian bocznych. Nie jest to zabieg czysto formalny, ponieważ skutecznie niweluje

fot. Emil Nowak

Kościół Akademicki oo. Jezuitów przy ul. Sienkiewicza 60

nagrzewanie się pomieszczeń od promieni słonecznych. Dołożono również staranności przy wykańczaniu otoczenia obiektu. To naprawdę przyjemność popatrzeć na prosty, elegancki budynek.

Chcę napisać również o Filharmonii Łódzkiej, która na tle innych przedsięwzięć w mieście wypada całkiem dobrze. Można o niej, nie bez racji, mówić źle i bardzo źle, szczególnie o Łuku. Poważną wadą budynku

dokończenie na s. 24

fot. Emil Nowak

Biurowiec przy ul. Łąkowej w Łodzi

Informacje o składkach

W celu odebrania pierwszego zaświadczenia należy stawić się osobiście (lub dać komuś swoje pisemne pełnomocnictwo) z dowodem osobistym i z dowodami wpłat:

- 150 zł (za 6 miesięcy) lub 300 zł (za 12 miesięcy) na Łódzką Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa (termin ważności zaświadczenia uzależniony jest od wysokości składki wpłaconej na konto Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa),
- 160 zł (za 12 miesięcy) – z czego 100 zł przeznaczone jest na ubezpieczenie OC a 60 zł na Krajową Izbę Inżynierów Budownictwa (KIIB).

UWAGA! Każdy członek Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa ma indywidualne numery kont: do

wpłaty składki na ŁOIIB oraz do wpłaty składki na ubezpieczenie OC i KIIB.

Numery kont indywidualnych można sprawdzić na naszej stronie internetowej (www.lod.piib.org.pl) w zakładce „lista członków” oraz na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa (www.piib.org.pl).

Ważność zaświadczenia liczy się od pierwszego dnia miesiąca, w którym dana osoba została wpisana na listę członków Izby na mocy uchwały Rady ŁOIIB.

Gdy kończy się termin ważności zaświadczenia należy na 15 dni przed jego upływem (w celu usprawnienia pracy biura prosimy jednak o dokonywanie wpłat **z wyprzedzeniem 30-dniowym**) wpłacić składkę na Łódzką Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa (odpowiednio 150 lub 300 zł) i 160 zł na konto KR PIIB (w przypadku

UWAGA!

Członkowie naszej Izby, którzy otrzymali przypomnienie informujące, że nie opłacali składek członkowskich przez 6 miesięcy, proszeni są o **niezwłoczne** uiszczenie zaległych opłat. W przeciwnym wypadku zostaną zawieszani w prawach członka Izby.

Osoby zawieszane w prawach członka ŁOIIB nie mogą liczyć na przywileje przysługujące członkom naszej Izby, np. nie otrzymują „Kwartalnika Łódzkiego” czy też „Kalendarza ŁOIIB”.

Osoby zawieszane na własny wniosek w prawach członka ŁOIIB, przy wznowieniu członkostwa są jednorazowo zwalniane z wnoszenia opłaty wpisowej w wysokości 100 zł.

gdy upłynęło 12 miesięcy od poprzedniej wpłaty).

Po wpłynięciu ww. opłat, biuro ŁOIIB wysła członkowi listem poleconym zaświadczenie ważne odpowiednio 6 lub 12 miesięcy.

dokończenie ze s. 23

są również wysokie koszty utrzymania, związane z koniecznością umycia ogromnej ilości szkła, które występuje wszędzie. Do tego sposób montażu szklanych barierek praktycznie uniemożliwia ich wyczyszczenie. A jednak jest to Architektura. Jest pomysł. Projektant wykonał zadanie, intryguje i pobudza odwiedzających sposobem kształtowania przestrzeni.

Stosuje grę światłem i stwarza wrażenie przebywania w świątyni sztuki.

Na koniec coś, co można ostatnio oglądać w dużej ilości – konserwacja starych ceglanych ścian. Świadomie używam słowa konserwacja, bo zabytków nie można odnawiać. Nie będę pisać o odnawianych ceglach, bo tego mamy w nadmiarze, ale warto zwrócić uwagę na trzy przykłady konserwacji: Kościół Akademicki oo. Jezuitów przy

ul. Sienkiewicza 60, siedziba FOZ przy ul. Śmigłego-Rydza koło Polmosu i budynek przy Al. Kościuszki 3.

Jestem przekonany, że dobra architektura ma pozytywny wpływ na życie ludzi, nawet jeśli sobie tego nie uświadamiają. Zachęcam wszystkich do oglądania i dyskusowania na temat architektury.

mgr inż. arch. Marek Diehl

www.lod.piib.org.pl

Zapraszamy wszystkich członków ŁOIIB do odwiedzania naszej strony internetowej (www.lod.piib.org.pl).

Znajdą tu Państwo m.in. przydatne informacje o naszej Izbie i obowiązujących aktach prawnych oraz nadsyłane do naszego biura oferty pracy. Nie jest to forma pośrednictwa pracy, a jedynie sposób przekazania informacji o bieżących potrzebach naszego środowiska. Dlatego ogłoszenia zamieszczamy bezpłatnie.

Na naszej stronie internetowej można również znaleźć w zakładce „Lista członków” indywidualne numery kont do wpłaty składek na ŁOIIB oraz indywidualne numery kont do wpłaty składek na ubezpieczenia OC i KIIB.